

**IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI
FEDERALNOG MINISTARSTVA
POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I
ŠUMARSTVA**

2023.

Broj: 01-02-06-11-1-2927-7/23

Sarajevo, maj 2024.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	4
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	6
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	7
1.	UVOD	7
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	8
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	9
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	11
5.1	Srednjoročna strategija razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH.....	11
5.2	Finansijska konsolidacija privrednih društava iz nadležnosti Ministarstva.....	12
5.3	Vršenje ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH.....	12
5.4	Saradnja s kantonalnim ministarstvima poljoprivrede	13
5.5	Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava	13
5.6	Obavljanje poslova iz oblasti šumarstva	14
5.7	Obavljanje poslova iz oblasti voda	14
6.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	15
6.1	Izrada i donošenje budžeta i plana rada.....	15
6.2	Izvještavanje.....	15
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	15
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	16
7.1.1.	Prihodi i primici	16
7.1.2.	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	17
7.1.2.1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	17
7.1.2.2.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	18
7.1.2.3.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	19
7.2.	BILANS STANJA.....	27
7.2.1.	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	27
7.2.2.	Stalna sredstva	27
7.2.3.	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	28
8.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	28
9.	JAVNE NABAVKE	29
10.	PROJEKTI FINANSIRANI KREDITNIM I GRANT SREDSTVIMA.....	30
11.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	32
V.	PRILOZI	34
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	34
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	34

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u dalnjem tekstu: Ministarstvo)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2023. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Ministarstva na 31. 12. 2023. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primjenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Ministar je odgovoran za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepozajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Ministarstva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za 2023. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2023. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Pravo na podršku po osnovu bespovratno dodijeljenog repromaterijala za proizvodnju voća i povrća porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i obrtima nije regulisano članom 21. Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ostalih vrsta podrški, nego samo Aneksom IV Pravilnika. Zbog navedenog, odredbama Pravilnika nisu ni propisani uslovi i dokumentacija za ostvarivanje prava na podršku u vrijednosti bespovratno dodijeljenog repromaterijala za proizvodnju voća i povrća porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i obrtima (tačka 7.1.2.3.1 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.

Primjenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Obračun poreza i doprinosa na naknade zaposlenicima članovima komisija, isplaćene u neto iznosu od 51.132 KM, nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, zbog mišljenja Federalnog ministarstva finansija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH (tačka 7.1.2.2 Izvještaja);**
- **Ministarstvo i dalje ima otvorene namjenske račune za realizaciju razvojno-investicijskih projekata izvan Jedinstvenog računa Trezora. Za ove račune nije uspostavljena knjigovodstvena evidencija i ne sačinjavaju se finansijski izvještaji. Iako je Federalno ministarstvo finansija dalo instrukciju od 14. 12. 2023. godine da se ovi računi zatvore, stav Ministarstva je da je potrebno formirati Interresornu radnu grupu koja će sagledati trenutni status i preuzete međunarodne obaveze i sačiniti hodogram aktivnosti na gašenju namjenskih računa (tačka 10. Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, ministar je odgovoran da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedio namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 31. 5. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Pokrenuti aktivnosti na sačinjavanju mape poslovnih procesa, utvrđivanju rizika i uspostavi registra rizika, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.	4.
2.	Sačiniti i dostaviti izvještaj o provođenju mjera i preporuka za poboljšanje integriteta, u skladu sa Priručnikom – Pravilima za izradu i provođenje plana integriteta u institucijama BiH.	4.
3.*	Vršiti nadzor na radom i monitoring „Fabrike duhana Mostar“ d.d. Mostar u skladu sa Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH.	5.3
4.	Potrebitno je sačinjavati godišnji obračun za poseban transakcijski račun – uplata naknada i prihoda za korištenje šuma, u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	7.
5.	Odredbama Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ostalih vrsta podrški regulisati pravo na ostvarivanje podrške po osnovu bespovratno dodijeljenog repromaterijala za proizvodnju voća i povrća porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i obrtima.	7.1.2.3.1
6.*	Provoditi nadzor i kontrolu korisnika sredstava u fazi proizvodnje i fazi dodijeljenih poticajnih sredstava svih mjera, u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.	7.1.2.3.1
7.*	Obaveze po zaprimljenim zahtjevima podrški za veterinarstvo priznavati u izvještajnom periodu na koji se odnose neovisno o plaćanju, u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.	8.
8.	Prije pokretanja postupka javne nabavke provesti provjeru tržišta u svrhu pripreme nabavke i informisanja privrednih subjekata o svojim planovima i zahtjevima u vezi s nabavkom i o tome sačiniti pisani zabilješku koja se ulaže u predmet spisa.	9.
9.	Pokrenuti aktivnosti na zatvaranju namjenskih računa za realizaciju razvojno-investicijskih projekata, koji su otvoreni izvan Jedinstvenog računa Trezora, u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija.	10.
10.*	U skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH uspostaviti službu za upravljanje projektima.	10.

11.* Osigurati dokumentaciju povrata sredstava u Budžet FBiH za projekat Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja FBiH, u skladu sa supsidijarnim kreditnim sporazumom između Federalnog ministarstva finansija i finansijskim institucijama.

10.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (6)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
 - Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu;
 - Budžet FBiH za 2023. godinu;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
 - Zakon o trezoru u FBiH;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o državnoj službi u FBiH;
 - Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
 - Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o javnim nabavkama;
 - Zakon o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Ministarstvo je osnovano u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave.² Obavlja upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH koji se odnose na: zaštitu i upotrebu poljoprivrednog zemljišta; zaštitu poljoprivrednog bilja i proizvoda od uzročnika bolesti, štetočina i korova; proizvodnju i promet sjemena i sadnog materijala, proizvodnju i unapređenje stočarstva; zdravstvenu zaštitu životinja; prehrambenu industriju; kontrolu zdravstvene ispravnosti sirovog mesa, ribe, mlijeka, jaja, te stočne hrane; unapređenja proizvodnje u šumarstvu, uzgoj, zaštitu, uređivanje i unapređivanje šuma, stanje drvnog fonda, eksploataciju šuma; pošumljavanje degradiranih i izdanačkih šuma, goleti i krša; lovstvo i lovnu prirodu; vodene izvore, planove, osnovne i bilanse voda; zahvatanje i korištenje voda; osiguranje voda za potrebe vodosnabdijevanja stanovništva i industrije i druge poslove utvrđene zakonom.

U sastavu Ministarstva je Federalna uprava za šumarstvo.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji koji je donesen 2013. godine, kao i izmjenama i dopunama Pravilnika iz 2018. i 2020. godine na koje je Vlada FBiH dala saglasnost. Za izvršavanje poslova i radnih zadataka formirane su sljedeće organizacijske jedinice: Kabinet ministra, Sektor za poljoprivredu i prehrambenu industriju, Sektor za ruralni razvoj i poljoprivredne savjetodavne službe, Sektor za poljoprivredna plaćanja, Sektor za veterinarstvo, Sektor za vode, Sektor za šumarstvo i lovstvo, Služba za upravljanje projektima, Sektor za finansije i računovodstvo, Sektor za pravne, kadrovske i opće poslove, Služba za informaciono-komunikacijske tehnologije i Jedinica za internu reviziju. U Federalnoj upravi za šumarstvo nisu formirane organizacione jedinice.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva za obavljanje poslova i zadataka sistematizovana su radna mjesta za 145 izvršilaca, a na 31. 12. 2023. godine bilo je popunjeno njih 96. Budžetom FBiH za 2023. godinu planirani broj zaposlenih je 102.

Ministarstvom rukovodi ministar Kemal Hrnjić, koji je imenovan 28. 4. 2023. godine, a do tada je rukovodio ministar Šemsudin Dedić.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u Ulici Hamdije Čemerlića broj 2.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od novembra 2023. do aprila 2024. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

² „Sl. novine FBiH“ br. 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06, 52/09, 48/11

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Ministarstva za 2022. godinu, sačinio Izveštaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izveštajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izveštaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Ministarstvo je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izveštaju. Revizijom je konstatovano da su djelimično preuzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preuzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Ministarstvo je naknadu za rad zaposlenicima u komisijama isplaćivalo samo ukoliko su se zadaci obavljali van radnog vremena.
2.	Izdata su rješenja o odbijanju za korisnike za koje je komisija utvrdila da ne ispunjavaju uslove za dodjelu podrški za ruralni razvoj po osnovu Programa utroška sredstava iz 2012. godine.
3.	Poduzete su propisane mjere prema korisnicima kojima su izdata rješenja o povratu i koji su ostvarili podršku u 2022. godini.
4.	Postupci javnih nabavki se provode u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, u dijelu koji se odnosi na provođenje e-aukcije i primjene odgovarajućeg postupka nabavke.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Ministarstvo je izvršilo nadzor nad radom i monitoring JP „Šume Herceg Bosne“ d.o.o. Mostar. Međutim, nisu izvršene iste aktivnosti za „Fabriku duhana Mostar“ d.d. Mostar u skladu sa Uredbom o izmjeni Uredbe o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH.
2.	Ministarstvo je donijelo rješenja o zabrani apliciranja klijentima koji su počinili prekršaj. Međutim, potrebne su dodatne aktivnosti na provođenju nadzora i kontrole korisnika sredstava u fazi proizvodnje i fazi dodijeljenih poticajnih sredstava svih mera.
Nerealizovane preporuke	
1.	Donijeti strategiju upravljanja rizicima, mapu procesa, uspostaviti registar rizika, te godišnji izveštaj o funkcionisanju sistema FUK-a sačinjavati i dostavljati u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru.
2.	Obaveze po zaprimljenim zahtjevima priznavati u izveštajnom periodu na koji se odnose neovisno o plaćanju, u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.
3.	U skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH uspostaviti službu za upravljanje projektima.
4.	Osigurati dokumentaciju povrata sredstava u Budžet FBiH za projekat Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja FBiH, u skladu sa supsidijarnim kreditnim sporazumom između Federalnog ministarstva finansija i finansijskim institucijama.

Preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja

1.	Revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu nije izvršena jer su propisi kojima je bila utvrđena njena obaveza izmijenjeni 30. 8. 2023. godine, odnosno 22. 12. 2023. godine. Ovim izmjenama je prestala obaveza revalorizacije.
----	---

Nakon izvršene revizije za 2023. godinu dano je ukupno 11 preporuka, od čega pet novih i šest preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu (četiri nerealizovane i dvije djelimično realizovane).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i usklađenost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuću preporuku, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2023. godinu, i kako se ne bi ponovila u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

U pismu menadžmentu dano je jedna preporuka za koju nisu poduzete aktivnosti.

Ministarstvo nije pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti s obzirom na to da data preporuka nije implementirana, zbog čega će se ponoviti u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Ministarstvo u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljujući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH³ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru FBiH⁴ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁵ Rukovodilac korisnika javnih sredstava odgovoran je za izradu internih propisa o finansijskom upravljanju i kontroli (u dalnjem tekstu: FUK) i implementaciju sistema FUK-a u svim organizacionim jedinicama u odnosu na sve programe i procese koji se izvršavaju, poštujući principe zakonitosti, finansijskog upravljanja i transparentnosti, u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima.

Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno **kontrolno okruženje**, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

³ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

⁵ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola, koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena.

S tim u vezi, Ministarstvo je donijelo Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji kojim je uređena unutrašnja organizacija, vrste organizacijskih jedinica i njihova nadležnost, sistematizacija radnih mesta s opisom poslova, rukovođenje, ovlaštenja i odgovornost za obavljanje poslova, stručni kolegij, saradnja u vršenju poslova, programiranje i planiranje rada, radni odnosi i disciplinska odgovornost, ostvarivanje javnosti rada i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad.

Shodno tome, konstatujemo da je kontrolno okruženje u Ministarstvu uspostavljeno na zadovoljavajućem nivou.

Upaljavanje rizicima je proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir ciljeve korisnika javnih sredstava, te poduzimanja potrebnih radnji, posebno primjenom sistema finansijskog upravljanja i kontrole, u svrhu smanjenja rizika. Obavljenom revizijom konstatovano je da je Ministarstvo imenovalo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, ali nije uspostavilo registar rizika i mapu poslovnih procesa u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH. Također, Ministarstvo nije unijelo u PIFC (Modul za finansijsko upravljanje i kontrolu) mapu poslovnih procesa i Registar rizika u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH.

Shodno navedenom, upravljanje rizicima, procjena i praćenje nije uspostavljeno u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Kontrolne aktivnosti zasnivaju se na pisanim pravilima i procedurama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo. Ministarstvo je usvojilo značajan broj internih akata i procedura s ciljem uspostavljanja kontrolnih aktivnosti kao jedne od komponenti sistema internih kontrola.

Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu nije sačinjen i dostavljen u skladu s članom 14. Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i članom 10. Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru FBiH. Napominjemo da navedeni izvještaji nisu sačinjavani ni u prethodnom periodu.

Shodno navedenom, Ministarstvo nije uspostavilo finansijsko upravljanje i kontrolu u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru FBiH.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i za prethodnog i za novoimenovanog ministra i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- **pokrenuti aktivnosti na sačinjavanju mape poslovnih procesa, utvrđivanju rizika i uspostavi registra rizika, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.**

Interna revizija

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji predviđena je Jedinica za internu reviziju sa četiri sistematizovana radna mjesta – načelnik i tri stručna savjetnika za internu reviziju. Popunjeno je radno mjesto načelnika i jednog stručnog savjetnika za internu reviziju.

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁶ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH⁷ usvojen je Strateški i godišnji plan. Godišnji izvještaj interne revizije dostavljen je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici pri Federalnom ministarstvu finansija u zakonskom roku.

⁶ "Sl. novine FBiH", br. 47/08 i 101/16

⁷ "Sl. novine FBiH", br. 49/20

Prema godišnjem izvještaju interne revizije za 2023., u okviru sedam izvršenih revizija (Provođenje otvorenih postupaka javnih nabavki za 2022. godinu; Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima – Podrška za veterinarstvo“; Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima – Podrška za poljoprivredu“ – Animalna proizvodnja; „Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima – Podrška za poljoprivredu“ – Biljna proizvodnja; Revizija troškova reprezentacije; Revizija troškova korištenja službenih mobilnih i fiksnih telefona, utvrđivanje postupanja po uspostavljenim procedurama; Postupanje Ministarstva i uvid u raspoloživu dokumentaciju kojom raspolaže Ministarstvo a koja se odnosi na dodjelu i korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države klijentima na području Kantona 10, odnosno na području općina Gamoč i Tomislavgrad) dato je 10 preporuka, od kojih je zaključno sa 31. 12. 2023. godine realizovano osam, dok su preostale dvije nerealizovane.

Prevencija korupcije

Ministarstvo je u februaru 2023. godine ažuriralo Plan integriteta koji je usvojen 2017. godine, u skladu s Akcionim planom za borbu protiv korupcije za period od 2021. godine do donošenja nove Strategije za borbu protiv korupcije u FBiH. Na kraju revidirane godine nije sačinjen niti dostavljen Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i Antikorupcionom timu Vlade FBiH izvještaj o provođenju mjera i preporuka za poboljšanje integriteta, kako je to propisano Priručnikom – Pravilima za izradu i provođenje plana integriteta u institucijama BiH.

Preporuka:

- *saćiniti i dostaviti izvještaj o provođenju mjera i preporuka za poboljšanje integriteta, u skladu sa Priručnikom – Pravilima za izradu i provođenje plana integriteta u institucijama BiH.*

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

5.1 Srednjoročna strategija razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH

U skladu sa Zakonom o poljoprivredi⁸ Ministarstvo provodi poljoprivrednu politiku prema Srednjoročnoj strategiji razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH (u daljem tekstu: Strategija poljoprivrede). Posljednju Strategiju poljoprivrede usvojio je Parlament FBiH u 2015. godini, a odnosila se na period 2015–2019. godine. Vlada FBiH je 28. 8. 2020. godine usvojila Odluku o pokretanju procesa izrade Strategije razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2021–2027. godine, koja se radi uz primjenu ključnih principa izrade strateških dokumenta u FBiH iz člana 3. Uredbe o izradi strateških dokumenata u FBiH.⁹ Ministarstvo kao nosilac izrade Strategije obezbeđuje usaglašavanje i komplementarnost razvojnih pravaca i strateških ciljeva sa strateškim ciljevima iz Strategije razvoja FBiH 2021–2027. godine, dokumenata relevantnih za proces integracije BiH u Evropsku uniju i drugih međunarodno preuzetih obaveza BiH. Na izradi strategije radilo je osam radnih grupa u kojima su bili angažovani profesori s poljoprivrednih fakulteta i zavoda. Ove radne grupe su prema prethodno definiranim temama (voćarstvo i vinogradarstvo, ratarstvo i povrtlarstvo, animalna proizvodnja, prehrambena industrija, prirodni resursi, poslovno okruženje, ruralni razvoj i ribarstvo) sačinile nacrt teksta u skladu s projektnim zadatkom i predlošcima koje je kao osnovu rada definisao centralni tim za izradu strategije. Konstatovali smo da su radne grupe svoj posao završile 2021. godine kada im je Ministarstvo isplatilo ukupno 90.685 KM. U fazi izrade ove strategije obavljene su i sve potrebne propisane konsultacije sa zainteresiranim javnošću. Nova Strategija poljoprivrede podrazumijeva povećanja izdvajanja budžetskih sredstava za poljoprivredu, tako da se svake godine budžet za ove namjene uvećava (u 2023. godini planirano je 128 miliona KM, a u 2024. godini planirano je 143 miliona KM).

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 88/07, 4/10, 27/12 i 7/13

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 74/19, 2/21

Ministarstvo je prikupilo mišljenja Federalnog ministarstva finansija i Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU te dostavilo Strategiju poljoprivrede Vladi FBiH na razmatranje. Prijedlog strategije Vlada FBiH je prihvatile 27. 10. 2022. godine i uputila Parlamentu FBiH. Prijedlog odluke o njenom usvajanju. U 2023. godini Strategija je vraćena na doradu, te je u fazi javnih konsultacija. Vlada FBiH je 27. 2. 2024. godine prihvatile Strategiju poljoprivrede i ruralnog razvoja FBiH 2021-2027. i dostavila Parlamentu FBiH.

5.2 Finansijska konsolidacija privrednih društava iz nadležnosti Ministarstva

Prema Zakonu o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH¹⁰ i Uredbi o konsolidaciji privrednih društava u FBiH,¹¹ Ministarstvo je dužno pratiti realizaciju postupka finansijske konsolidacije i o tome najmanje jednom u šest mjeseci informisati Vladu FBiH. Zakonom o izmjenama Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH produžen je rok za okončanje započetih aktivnosti finansijske konsolidacije do 31. 12. 2023. godine. U skladu s Odlukom Vlade FBiH o finansijskoj konsolidaciji privrednog društva „Agrokomer“ d.d. Velika Kladuša¹² od 4. 12. 2014. godine, u nadležnosti Ministarstva je „Agrokomer“ d.d. Velika Kladuša, preduće sa učešćem državnog kapitala od 90,33%, koje je dostavljalo mjesecne izvještaje Ministarstvu.

U skladu sa svojim nadležnostima, Ministarstvo je u januaru 2023. godine dostavilo Vladi FBiH Informaciju o realizaciji postupka finansijske konsolidacije u privrednim društвима u FBiH za period od 1. 8. 2021. do 1. 7. 2022. godine. Vlada FBiH je Zaključkom od 16. 2. 2023. prihvatile informaciju i zadužila Razvojnu banku FBiH da sredstva ostvarena prodajom Robne kuće Velika Kladuša usmjeri za uvezivanje radnog staža radnika „Agrokomerca“ d.d. Velika Kladuša. Zadužila je i Agenciju za privatizaciju u FBiH da dostavi Vladi FBiH, Federalnom pravobranilaštvu i Ministarstvu detaljnu informaciju o stanju imovine iz pasivnog podbilansa i o zastupanju pred sudovima. Ministarstvo je u martu 2024. godine Vladi FBiH dostavilo Informaciju o realizaciji postupka finansijske konsolidacije u privrednom društvu „Agrokomer“ d.d. Velika Kladuša za period od 1. 7. 2022. godine do 31. 12. 2023. godine. Vlada FBiH je Zaključkom od 8. 4. 2024. godine prihvatile tu Informaciju i zadužila Ministarstvo da u saradnji sa privrednim društvom „Agrokomer“ d.d. Velika Kladuša zakaže Skupštinu društva i stvore uslove za imenovanje vršioca dužnosti članova Nadzornog odbora i vršioca dužnosti direktora.

5.3 Vršenje ovlaštenja u privrednim društвима sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH

U skladu s Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društвима sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH,¹³ Ministarstvo vrši ovlaštenja za pojedina privredna društva. Članom III Uredbe definisano je da Ministarstvo obavlja praćenje rada, upravni nadzor, nadzor nad općim aktima monitoring i podnošenje izvještaja Vladi FBiH nad privrednim društвима: „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar i „Agrokomer“ d.d. Velika Kladuša. Također, članom IV Uredbe definisano je da je Ministarstvo nadležno da vrši monitoring i podnošenje izvještaja Vladi FBiH o statusu i toku stečajnog ili likvidacionog postupka, kao i mjerama za zaštitu interesa imovine FBiH nad privrednim društвимa JP „Šume Herceg Bosne“ d.o.o. Mostar u stečaju.

U nadležnosti Ministarstva je privredno društvo „Agrokomer“ d.d. Velika Kladuša koje je jedino aktivno privredno društvo sa većinskim učešćem državnog kapitala. Društvo je u postupku finansijske konsolidacije do 31. 12. 2027. godine i Ministarstvo redovno dostavlja Vladi FBiH Informacije o provedenim aktivnostima na implementaciji finansijske konsolidacije privrednog društva, što je ujedno informacija o poslovanju ovog privrednog društva.

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 52/14, 36/18, 54/19, 48/21

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 74/17, 84/18 i 48/19

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 101/14, 22/15, 58/15, 84/17, 55/19 i 95/19

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 20/16, 3/17, 9/17, 69/17 i 96/17, 101/22

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da su za JP „Šume Herceg Bosne“ d.o.o. Mostar ovlašteni organi društva u aprilu 2016. podnijeli zahtjev za otvaranje stečajnog postupka, koji je otvoren Rješenjem Općinskog suda u Mostaru od 14. 2. 2017. godine. Ministarstvo se obratilo stečajnom upravniku u 2020. godini sa zahtjevom za informacijama o radnjama koje su provedene nakon otvaranja stečajnog postupka, trenutnim aktivnostima kao i koracima koji se planiraju poduzeti u narednom periodu. Imenovani stečajni upravnik obavijestio je Ministarstvo dopisom od 9. 3. 2020. godine da u skladu sa odredbama tada važećeg Zakona o stečajnom postupku FBiH nadzor nad radom stečajnog upravnika ima stečajni sudac i da je stečajni upravnik obavezan pridržavati se odluka Skupštine povjerilaca i Odbora povjerilaca i podnošenja izvještaja o radu samo na njihov zahtjev. U dopisu je navedeno da stečajni postupak teče svojim tokom i da se redovno obavljaju radnje i ulažu maksimalni napor da se formira stečajna masa za namirenje potraživanja stečajnih povjerilaca. **Ministarstvo je u junu 2023. godine zaprimilo Izvještaj stečajnog upravnika o stanju i statusu u JP „Šume Herceg Bosne“ d.o.o. Mostar, o čemu je sačinilo Informaciju za Vladu FBiH. Vlada FBiH je Zaključkom od 22. 12. 2023. godine usvojila tu Informaciju.**

U toku su aktivnosti oko pokretanja stečaja „Fabrike duhana Mostar“ d.d. Mostar koja je neaktivna od 2009. godine. U toku revizije Ministarstvo nije prezentiralo dokaze vezano za praćenje rada, vršenje upravnog nadzora, nadzora nad općim aktima, monitoring kao i podnošenje izvještaja Vladi FBiH kako je to propisano navedenom Uredbom.

Preporuka:

- **vršiti nadzor na radom i monitoring „Fabrike duhana Mostar“ d.d. Mostar u skladu sa Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH.**

5.4 Saradnja s kantonalnim ministarstvima poljoprivrede

Provedenom revizijom utvrdili smo da je uspostavljena saradnja sa kantonima po pitanju usklađenosti politike podrški za biljnu i animalnu proizvodnju u dijelu raspodjele novčanih podrški. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se u kantonima potiču pojedine iste proizvodnje iz modela podrški za biljnu i animalnu proizvodnju, ali ne u obimu kako je predviđeno Programom podrški Ministarstva, tako da su kantonalne podrške ispod minimalno utvrđenih količina u Programu podrški za 2023. godinu. Također, sva kantonalna ministarstva poljoprivrede dostavila su godišnji izvještaj o realizaciji kantonalnih i federalnih novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, u skladu s članom 32. Zakona o novčanoj podršci u poljoprivredi i ruralnom razvoju.¹⁴ Zadatak Ministarstva je da informiše Vladu FBiH o implementaciji programa za podrške nakon što prikupi informacije svih deset kantona i sačini detaljan izvještaj o realizovanim mjerama za tekuću godinu. Ministarstvo je sačinilo Informaciju o odobrenim transferima za poljoprivredu u 2023. godini, u kojoj su prikazane novčane podrške u poljoprivredi i ruralnom razvoju odobrene od Ministarstva (165.715.062 KM) i kantona (52.699.157 KM) u ukupnom iznosu od 218.414.219 KM. U navedenom iznosu nisu iskazana sredstva koja realizuju jedinice za implementaciju razvojnih projekata.

5.5 Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava

Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava uspostavljen je u skladu sa Zakonom o poljoprivredi. Zakonom je definisano da korisnici registra novčanih podrški i drugih oblika podrške u poljoprivredi, odnosno klijenti, mogu biti pravna lica sa sjedištem u FBiH i fizička lica koja imaju prebivalište u FBiH, a registrovana su za poljoprivrednu proizvodnju i u registre upisana kao poljoprivredni proizvođači. Upis se vrši u općinskoj službi nadležnoj za poslove poljoprivrede. Zakonom o novčanim podrškama propisano je da nosilac poljoprivrednog gazdinstva podnosi zahtjev za upis u registar nadležnoj općinskoj službi na čijem području se nalazi sjedište pravnog lica i obrta, odnosno prebivalište fizičkog lica nosioca porodičnog poljoprivrednog gazdinstva.

¹⁴ „Sl. novine FBiH“ br. 42/10 i 99/19

Ministarstvo vodi Centralni registar za Federaciju BiH i dužno je osigurati tehničke uslove za njegovo elektronsko funkcionisanje. U toku godine u registar su upisani novi korisnici, kako slijedi:

Period	Ukupno poljoprivrednih gazdinstava	Ukupno porodičnih poljoprivrednih gazdinstava	Ukupno poljoprivrednih gazdinstava – samostalnih poljoprivrednika	Privredna društva	Zadruga	Preduzeća	Obrazovne ustanove	Vjerske organizacije	Udruženja	Ostali pravni subjekti
2023.	96.372	90.225	6.147	1.017	191	4.760	10	21	93	55
Povećanje u odnosu na prethodnu godinu	3.674	3.089	585	69	17	488	0	2	9	0

5.6 Obavljanje poslova iz oblasti šumarstva

U nadležnosti Ministarstva je obavljanje poslova iz oblasti šumarstva u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave. Zakonom o šumama uređuje se očuvanje i zaštita šuma i šumskog zemljišta, jačanje njihovih ekoloških funkcija, planiranje u šumarstvu i upravljanje šumama i šumskim zemljištem, ekonomske funkcije, socijalne funkcije, finansiranje biološke obnove i unapređivanje šuma na teritoriji Federacije BiH.

S obzirom na to da je za oblast šumarstva od 27. 11. 2011. godine prestao važiti Zakon o šumama na nivou FBiH, Vlada FBiH je 7. 7. 2017. godine utvrdila i uputila u parlamentarnu proceduru Prijedlog zakona o šumama, koji nije razmatran na Parlamentu FBiH.

Vlada FBiH je dopisom od 9. 6. 2023. godine obavijestila Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta FBiH da iz parlamentarne procedure povlači sve zakone, pa i Prijedlog zakona o šumama. Ministarstvo je 15. 2. 2024. godine pokrenulo javnu raspravu i pozvalo sve zainteresovane strane da dostave primjedbe, prijedloge i sugestije na tekst Zakona o šumama.

5.7 Obavljanje poslova iz oblasti voda

U skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, u nadležnosti Ministarstva je obavljanje poslova iz oblasti voda.

Strategiju upravljanja vodama FBiH 2022-2032. godine usvojila je Vlada FBiH 25. 8. 2022. godine, a Predstavnički dom Parlamenta FBiH 26. 10. 2023. godine, te Dom naroda Parlamenta FBiH 16. 11. 2023. godine.

Zakonom o vodama¹⁵ uređuje se način upravljanja vodama unutar teritorije FBiH, a on obuhvata: zaštitu voda, korištenje voda, zaštitu od štetnog djelovanja voda i uređenje vodotoka i drugih voda. Vlada FBiH je Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama utvrdila i 15. 12. 2017. godine proslijedila Parlamentu FBiH na usvajanje. U septembru 2019. godine Nacrt je prihvaćen na Predstavničkom domu Parlamenta FBiH i u isto vrijeme uvršten u dnevni red Doma naroda, ali u tom domu nije razmatran. Vlada FBiH je dopisom od 9. 6. 2023. godine obavijestila Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta FBiH da iz parlamentarne procedure povlači sve zakone, pa i Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama. Ministarstvo je u januaru 2024. godine pripremilo novi Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o vodama i dostavilo ga na mišljenje Uredu Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske unije i Federalnom ministarstvu finansija. Prezentiran je dokaz da je Ured Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske unije dao saglasnost i potpisao izjavu o usklađenosti, a Federalnom ministarstvu finansija je upućena urgencija.

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 70/06

Također, Vlada FBiH je 9. 2. 2023. godine zadužila Ministarstvo da pripremi prednacrt zakona o vodnim uslugama.

6. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

6.1 Izrada i donošenje budžeta i plana rada

Budžetom FBiH za 2023. godinu¹⁶ Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 176.377.767 KM, a Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2023. godinu¹⁷ u iznosu od 176.367.484 KM. Odobrena sredstva odnose se na: tekuće transfere i druge tekuće rashode (170.549.500 KM ili 97%), bruto plaće i naknade troškova zaposlenih (3.605.387 KM), izdatke za materijal, sitan inventar i usluge (814.000 KM), kapitalne transfere (800.000 KM), doprinose poslodavca (331.577 KM) i izdatke za nabavku stalnih sredstava (267.020 KM).

Ministarstvu su u toku godine odobrene tri preraspodjele sredstava (jedna između federalnih budžetskih korisnika i dvije unutrašnje preraspodjele sredstava). Odlukom Vlade FBiH povećane su naknade troškova zaposlenih za 82.440 KM, a rješenjima Federalnog ministarstva finansija obezbijeđena su nedostajuća sredstva na pojedinim pozicijama Ministarstva i izvršene preraspodjele u ukupnom iznosu od 412.000 KM. Najznačajnije povećanje sredstava odnosi se na Podsticaj za veterinarstvo u iznosu od 300.000 KM, zatim Naknade troškova zaposlenih 48.000 KM, Ugovorene i druge posebne usluge od 33.000 KM i Tekuće transfere pojedincima od 25.000 KM. Navedena povećanja sredstava izvršena su na teret sredstava planiranih za Transfer za opremanje laboratorija za toksikološku analizu pčela (300.000 KM); Bruto plaće i naknade plaća (45.000 KM); Podsticaj za poljoprivredu (25.000 KM). Raspoloživa sredstava su iznosila 174.688.924 KM.

Ministarstvo je donijelo godišnji i trogodišnji plan rada u skladu sa Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH i dostavilo Federalnom zavodu za programiranje razvoja.

6.2 Izvještavanje

Izvještaj o radu za 2023. godinu dostavljen je u roku Federalnom zavodu za programiranje razvoja.

Godišnji izvještaj o stanju poljoprivrede (Zeleni izvještaj) za 2022. godinu Ministarstvo je sačinilo i dostavilo Vladi FBiH, u skladu sa zakonskim rokom u maju 2023. godine. Vlada FBiH usvojila je predmetni Izvještaj i proslijedila ga Parlamentu FBiH na razmatranje i prihvatanje 2. 6. 2023. godine. Predstavnički dom Parlamenta FBiH navedeni Izvještaj je prihvatio 10. 1. 2024. godine i uputio Domu naroda.

Godišnji izvještaj o stanju poljoprivrede (Zeleni izvještaj) za 2023. godinu je u fazi izrade, a članom 52. Zakona o poljoprivredi utvrđen je rok za njegovo dostavljanje Vladi FBiH (najkasnije do 15. maja tekuće godine) i Parlamentu FBiH (najkasnije do 30. juna tekuće godine).

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo je sačinilo Godišnje finansijske izvještaje za 2023. i dostavilo ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, obrazloženo je izvršenje budžeta u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 6/23

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 85/23

Iskazana sredstva Ministarstvu za 2023. godinu odobrena su Budžetom FBiH i na otvorenim posebnim namjenskim transakcijskim računima u okviru Jedinstvenog računa Trezora: FMF – Poseban transakcijski račun – uplata naknada i prihoda za korištenje šuma i FMF – Poseban transakcijski račun za polaganje stručnih ispita. U skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, sačinjen je godišnji obračun za Poseban transakcijski račun za polaganje stručnih ispita. S obzirom na to da nije bilo utroška sredstava i da nisu iskazani rashodi i izdaci za Poseban transakcijski račun – uplata naknada i prihoda za korištenje šuma nije sačinjen godišnji obračun, nego samo tekstualno obrazloženje, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Periodični izvještaji dostavljeni su Ministarstvu finansija u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Projekti koji se finansiraju iz kreditnih i budžetskih sredstava i implementiraju putem jedinica za implementaciju nisu obuhvaćeni finansijskim izvještajima, niti se sredstva planiraju i realizuju u okviru Budžeta FBiH i Jedinstvenog računa Trezora.

Preporuka:

- **potrebno je sačinjavati godišnji obračun za poseban transakcijski račun – uplata naknada i prihoda za korištenje šuma, u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.**

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1. Prihodi i primici

Prihodi i primici su u Godišnjem izvještaju o izvršenu budžeta iskazani u iznosu od 180.891 KM i u cijelosti se odnose na neporezne prihode, a odnose se na prihode po osnovu naknada i taksi (100.021 KM) i prihode od pružanja javnih usluga (65.101 KM), te prihode od imovine (11.230 KM) i druge neplanirane uplate (4.539 KM).

U budžetskom zahtjevu planirani prihodi odnose se na one koji se prikupljaju na dva posebna transakcijska računa u okviru JRT-a, i to: FMF – Uplata naknada i prihoda za korištenje šuma (1.001.000 KM) i FMF – Za polaganje stručnih ispita iz oblasti veterinarstva (100.000 KM).

Prema pomoćnoj evidenciji, po osnovu naknada u postupku promjene namjene šumskog zemljišta ostvareno je 314.312 KM i nije bilo utroška sredstava sa posebnog namjenskog računa za šume, a po osnovu naknade za opće korisne funkcije šuma nije evidentiran prihod. Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji FBiH¹⁸ pod tačkom 5.8.5. utvrđeno je kako se prikupljaju i kako se raspoređuju prihodi po ovom osnovu (40% iznosa na račun Budžeta FBiH i 60% iznosa na račun budžeta kantona prema sjedištu obveznika).

Ministar je posebnim Rješenjem utvrdio visinu troškova postupka za izdavanje odobrenja za stavljanje u promet lijekova koji se upotrebljavaju u veterinarstvu i Rješenjem o visini troškova za polaganje ispita za doktore veterinarske medicine i veterinarske tehničare. Ovi prihodi se uplaćuju na račun za polaganje stručnih ispita iz oblasti veterinarstva, za koji je sačinjen poseban godišnji obračun. U finansijskim izvještajima za ovaj račun iskazani su ukupni neporezni prihodi u iznosu od 85.771 KM, koji se odnose na naknade za polaganje ispita i izdavanje odobrenja za stavljanje u promet lijekova koji se upotrebljavaju u veterinarstvu. U izvještajnom periodu iskazani su rashodi u iznosu od 70.764 KM, a neutrošena sredstva se prenose na razgraničenja.

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 54/20

7.1.2. Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 174.517.628 KM.

Strukturu rashoda i izdataka čine tekući transferi i drugi tekući rashodi u iznosu od 168.800.709 KM, plaće i naknade troškova zaposlenih od 3.653.996 KM, kapitalni transferi u iznosu od 799.045 KM, izdaci za materijal, sitan inventar i usluge od 695.830 KM, doprinosi poslodavca od 324.273 KM i izdaci za nabavku stalnih sredstava u iznosu od 243.775 KM.

7.1.2.1. Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 3.077.707 KM. Osnovna plaća zaposlenika utvrđena je množenjem osnovice određene članom 18. stav 2. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu u visini od 385 KM, boda za obračun plaće od 1,0 i pripadajućeg koeficijenta platnog razreda utvrđenog Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH. Utvrđena osnovica uvećava se za 0,5% za svaku započetu godinu penzijskog staža zaposlenika, a najviše do 20%. **Izvršili smo uvid u obračun plaća za februar, juni, septembar i decembar 2023. godine, koji se odnosi na pripremu mjesecnih podataka za obračun plaće, rješenja o postavljenju zaposlenika, rješenja o plaćama i pojedinačne platne liste zaposlenika, i konstatovali smo da Ministarstvo postupa u skladu sa zakonskim propisima.**

Ocenjivanje zaposlenika izvršeno je blagovremeno u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH,¹⁹ Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH²⁰ i Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.²¹

Zakonom o radu (član 36. stav 2 i 4) propisano je da puno radno vrijeme traje 40 sati sedmično, ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije utvrđeno u kraćem trajanju, kao i da se može rasporediti na pet, odnosno šest radnih dana u skladu sa kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu. Također, članom 26. Pravilnika o pravima i dužnostima državnih službenika i namještenika iz radnog odnosa utvrđeno je radno vrijeme u trajanju od 40 sati, raspoređenih na pet radnih dana. Članom 27. definisan je dnevni odmor od 30 minuta, a državni službenici i namještenici koji koriste dnevni odmor dužni su produžiti radno vrijeme za tih 30 minuta.

Ministarstvo je 11. 4. 2022. godine donijelo Odluku o radnom vremenu kojom je utvrđeno sedmično radno vrijeme u trajanju od 40 sati, raspoređeno na pet radnih dana. U radno vrijeme, koje traje od 8:00 do 16:30 sati, ne ulazi vrijeme korištenja dnevnog odmora na koje imaju pravo svi zaposlenici, u trajanju od 30 minuta.

Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu propisuje sadržaj i način vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu kod poslodavca. Članom 8. propisani su elementi koje evidencije trebaju sadržavati, članom 9. da se evidencija mora voditi uredno, razumljivo i ažurno na početku i na kraju radnog dana radnika, odnosno drugog lica angažovanog na radu, a u slučaju da neki od podataka iz člana 8. stav (1) ovog Pravilnika nije poznat na početku radnog dana, poslodavac ga je dužan unijeti u evidenciju odmah nakon saznanja tog podatka. U članu 10. je propisano da je poslodavac dužan voditi podatke o radnom vremenu potrebne za ostvarivanje prava iz radnog odnosa. **Uvidom u evidencije radnog vremena za januar, februar, maj, juni, septembar i oktobar konstatovali smo da se one vode u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.**

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05, 8/06, 4/12 i 99/15

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 45/09

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 30/20

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 576.289 KM, a odnose se na: naknade za topni obrok (238.748 KM), jednokratne pomoći, jubilarne nagrade za stabilnost u radu, darovi djeci i sl., a koje se odnose na jednokratnu pomoć zaposlenicima u skladu sa Odlukom o izdvajaju sredstava u skladu sa Uredbom o isplati pomoći od strane poslodavca i isplati jednokratne pomoći koju je donijela Vlada FBiH (119.700 KM), naknade za prevoz s posla i na posao (85.004 KM), regres za godišnji odmor (58.045 KM), pomoć u slučaju ostalih bolesti (27.130 KM), naknada za odvojeni život (16.208 KM), naknada za zakup stana i naknada troškova smještaja (15.618 KM), pomoć u slučaju smrti (9.420 KM) i otpremnine zbog odlaska u penziju (5.282 KM). Uvidom u rješenja za pojedine vrste naknada utvrdili smo da se obračun i isplata naknada troškova zaposlenih vrši u skladu s podzakonskim aktima koji regulišu pojedine vrste naknada.

7.1.2.2. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 695.830 KM. Njihovu strukturu čine: ugovorene i druge posebne usluge (291.654 KM), izdaci za tekuće održavanje (156.051 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (74.245 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (50.361 KM), putni troškovi (64.051 KM), izdaci za usluge prevoza i goriva (37.185 KM) i izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa (16.603 KM) i unajmljivanje imovine i opreme (5.680 KM).

U okviru **izdataka za ugovorene i druge posebne usluge** najznačajniji su izdaci za rad komisija (104.217 KM) i ostale nespomenute usluge i dadžbine (42.792 KM).

Naknade za rad u komisijama iskazane su u neto iznosu od 104.217 KM a najvećim dijelom odnose se na komisiju za veterinarske lijekove (37.505 KM) i za polaganje stručnog ispita u oblasti veterinarstva (14.980 KM) koje su imenovane po posebnim propisima, kao i komisije koje su imenovane u skladu sa Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe (u daljem tekstu: Uredba),²² kao što su za ocjenu fitofarmaceutskih sredstava (9.500 KM), za provođenje postupaka javnih nabavki (9.310 KM), za model ruralnog razvoja (6.974 KM), za lovišta (1.600 KM), za popis (1.600 KM), za rashodovanje (1.000 KM) i druge. Dio naknada komisijama finansira se iz budžetskih sredstava u visini određenoj Uredbom, a dio na osnovu posebnih propisa iz nadležnosti veterinarstva, koje se finansiraju od uplata pravnih i fizičkih lica. **Uvidom u prezentiranu dokumentaciju uzetu u uzorak vezano za formiranje, rad i isplatu naknada članovima komisija konstatovali smo da su formirane u skladu sa Uredbom, zadatke i poslove su obavljale van radnog vremena, a obračun i isplata naknada su izvršeni su u skladu s Uredbom.**

Obračun naknada članovima komisija koji su zaposleni u Ministarstvu nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak,²³ Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak,²⁴ Zakonom o doprinosima²⁵ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.²⁶

S obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije osiguralo preduslove za obračun poreza i doprinosa u skladu sa ovim propisima zbog ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH, nisu obračunati i uplaćeni propisani porez i doprinosi.

U okviru **izdataka za tekuće održavanje** (156.051 KM) najznačajniji su izdaci za usluge opravki i održavanje opreme u iznosu od 136.564 KM. Iz prezentirane dokumentacije uzete u uzorak konstatovali smo da se ovi izdaci odnose na troškove održavanja IT infrastrukture i održavanja registara, aplikacija i web portala. Za ove izdatke Ministarstvo je nakon provedenih postupaka javnih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama zaključilo ugovore sa KING ICT d.o.o. Sarajevo.

²² „Sl. novine FBiH“, br. 48/14, 77/14, 97/14 i 58/15

²³ „Sl. novine FBiH“, br. 10/8, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21, 77/21, 20/22

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 i 4/21

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08; 81/08; 98/15; 6/17; 38/17; 39/18, 12/21 i 06/22

7.1.2.3. Tekući transferi i drugi tekući rashodi

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su **Tekući transferi i drugi tekući rashodi** u iznosu od 168.800.709 KM, a planirani u iznosu od 170.549.500 KM. Odnose se na subvencije javnim i privatnim preduzećima po osnovu podrški za poljoprivredu i veterinarstvo (168.738.466 KM), transfere pojedincima (38.873 KM) i druge tekuće rashode (23.370 KM), koji se odnose na izvršenje sudskih presuda iz radnog odnosa.

7.1.2.3.1. Podrške za poljoprivredu

Podrške za poljoprivredu realizuju se na osnovu Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju²⁷ (u dalnjem tekstu: Zakona o novčanim podrškama), Programa utroška sredstava koji usvaja Vlada FBiH i provedbenih propisa za svaki pojedini model podrške kojim su detaljnije propisani uslovi i način ostvarivanja sredstava. Podrške obuhvataju modele poticanja poljoprivredne proizvodnje, kapitalnih ulaganja, ruralnog razvoja, podrške dohotku i ostale vrste podrški.

Program utroška sredstava „Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima – „Podrška za poljoprivredu“²⁸ (u dalnjem tekstu: Program podrški) usvojen je Odlukom Vlade FBiH, 19. 4. 2023. godine u iznosu od 164.000.000 KM. Izmjene Programa utroška sredstava izvršene su u novembru i decembru na ukupan iznos od 166.500.000 KM, kada su povećana sredstva za podrške po modelu ruralnog razvoja (17%), sudske presude (14%) i animalnu proizvodnju (3%), a smanjena za podrške po modelu ostalih vrsta podrški (48%) i biljnu proizvodnju (4%).

Svrha Programa podrški je kontinuirana isplata direktnih podrški proizvodnji kojima se želi osigurati dugotrajna održivost poljoprivrednih gazdinstava koja obavljaju poljoprivrednu djelatnost u biljnoj i animalnoj proizvodnji. Pored modela podrški proizvodnji, u Programu podrški su zastupljeni i drugi modeli novčanih podrški iz Zakona o novčanim podrškama.

Pregled planiranih i ostvarenih podrški za poljoprivredu po modelima za 2023. godinu, prema evidencijama Ministarstva, dat je u tabeli:

Program	Modeli podrški	Program utroška sredstava	Izmjene programa od 07.11.2023.	Izmjene programa od 22.12.2023.	Izvršenje na 31. 12. 2023.	Odobreni zahtjevi
1	2	3	4	5	6	7
A	Model podrške proizvodnji	114.430.000	116.348.009	115.824.228	115.176.099	28.365
A/1	Biljna proizvodnja	26.535.000	25.844.983	25.504.100	25.032.122	5.149
A/2	Animalna proizvodnja	87.895.000	90.503.026	90.320.128	90.143.977	23.216
B	Model podrške dohotku	0	0	0	0	0
C	Model kapitalnih ulaganja	0	0	0	0	0
D	Model ruralnog razvoja	37.620.000	37.620.000	44.175.361	44.109.470	2.812
E	Model ostalih vrsta podrški	11.450.000	9.531.991	5.930.411	5.930.411	275
F	Sudske presude (žalbe)	500.000	500.000	570.000	499.082	56
UKUPNO (A + B + C + D + E + F)		164.000.000	164.000.000	166.500.000	165.715.062	31.508

Za ostvarivanje podrški u **animalnoj i biljnoj proizvodnji**, u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama i Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu podrški proizvodnji²⁹ regulisano je da, aplikanti zahtjeve s potrebnom dokumentacijom dostavljaju kantonalnim ministarstvima koja nakon obrade i provjere dokumentacije, u skladu s odredbama Zakona o upravnom postupku, vrše obračun novčanih podrški za klijente čiji su zahtjevi blagovremeni, osnovani i potpuni.

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br.42/10, 99/19

²⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 30/23, 35/23-lsp., 87/23 i 100/23

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 32/17, 34/17, 55/17, 56/18, 24/20, 32/21, 46/22, 54/23, 74/23 i 99/23

Kantonalna ministarstva odlučuju o pristiglim zahtjevima, te neblagovremene, nepotpune i neosnovane zahtjeve odbijaju rješenjem. Blagovremene, osnovane i potpune zahtjeve nadležno kantonalno ministarstvo dostavlja u elektronskoj formi Ministarstvu, na propisanim obrascima koji sadrže pojedinačne obračune za klijente za svaku proizvodnju, kao i propisanu skeniranu dokumentaciju, na osnovu kojih zaposlenici Ministarstva vrše kontrolu i isplatu novčanih podrški. U slučajevima kada zaposlenici Sektora za poljoprivredna plaćanja, prilikom kontrole izvršene obrade i obračuna zahtjeva za novčane podrške, utvrde da ne zadovoljavaju propisane uslove iz Programa utroška sredstava i Pravilnika o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu podrški proizvodnji, vrše povrat takvih obračuna kantonalnim ministarstvima, koja donose rješenja o odbijanju zahtjeva za podršku.

Propisano je da su klijenti dužni izvršiti prijavu proizvodnje za koju očekuju podršku u narednoj godini, najkasnije do 15. novembra tekuće godine nadležnom kantonalnom ministarstvu, te da će kantonalna ministarstva najkasnije u roku od 30 dana od dana isteka roka dostaviti Ministarstvu izvještaj o dospjelim prijavama razvrstanim po proizvodnjama. Klijenti koji ne izvrše prijavu planirane proizvodnje u propisanom roku neće moći ostvariti pravo na podrške, osim u prvoj godini primjene ovog zakona. Ministarstvo postupa u skladu sa odredbama člana 13. Zakona o novčanim podrškama i kada su u pitanju novoosnovani, odnosno klijenti koji su promijenili svoj oblik organizovanja, te su kao takvi po prvi put upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava. Navedenim klijentima omogućeno je pozitivno rješavanje zahtjeva uz ispunjene ostale opće i posebne uslove za dodjelu podrške.

Programom utroška sredstava za 2023. godinu, kao posebni kriteriji utvrđene su minimalna (koja je utvrđena zakonom) i maksimalna količina proizvoda za biljnu i animalnu proizvodnju, koju klijent mora da proizvede i proda da bi ostvario pravo na podršku sa definisanim iznosima po jedinici mjere utvrđenim za fizička lica, pravna lica i oberte. Svi limiti su zadani u Aplikaciji za obradu novčanih podrški, tako da se ne može desiti da se realizuje podrška za količinu koja je manja od minimalne i veća od maksimalne utvrđene. Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu podrški proizvodnji za najveći dio proizvodnji propisano je da kantonalno ministarstvo do 20. 10. tekuće godine dostavlja Ministarstvu zahtjev i obračun, dok se za proizvodnju svježeg mlijeka zahtjev sa objedinjenom obračunskom tabelom u pisanoj formi dostavlja najkasnije do 25. dana u narednom mjesecu za prethodni kvartal.

Za biljnu proizvodnju najznačajnije podrške odobrene su za proizvodnju krušnih žita u iznosu od 6.013.907 KM, proizvodnju krmnog bilja u iznosu od 3.989.512 KM, te proizvodnju grožđa i masline od 3.176.673 KM. Za animalnu proizvodnju najznačajnije odobrene podrške odnose se na proizvodnju svježeg kravlje mlijeka u iznosu od 54.378.064 KM i uzgoj rasplodne stoke (ovaca) od 8.394.537 KM. U toku obavljanja revizije odabran je uzorak za 64 zahtjeva biljne proizvodnje odobrenih u ukupnom iznosu od 4.842.070 KM i 137 zahtjeva animalne proizvodnje u iznosu od 7.043.687 KM. U uzetom uzorku za odobrene podrške po osnovu biljne i animalne proizvodnje nisu konstatovani propusti prilikom obračuna podrški koju su sačinjeni na osnovu tražene dokumentacije i posebnih kriterija propisanih Programom podrški za 2023. godinu i Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu podrški proizvodnji („Riz Krajina“ d.o.o. Bihać 441.918 KM; „Riba Neretva“ d.d. Konjic 285.467 KM; „Agro Mašić“ d.o.o. Gradačac 103.200 KM; „Farma SK Laris“ 72.600 KM; Veterinarska stanica „Rakitno-Vrpolje“ d.o.o. 55.440 KM; „Galić Commerce“ d.o.o. Prozor 50.687 KM u oblasti animalne proizvodnje, te „Agroherc“ d.o.o. Čapljina 657.779 KM; „Jafa-Komerc“ d.d. Mostar 71.572 KM; Zadruga „Bios“ Visoko 112.555 KM; „Voće Obradović“ d.o.o. Ravno 145.348 KM; „Adria Histil“ d.o.o. Čapljina 87.377 KM iz oblasti biljne proizvodnje).

U 2023. godini ukupno je odobreno 28.365 zahtjeva za novčane podrške proizvodnji, što je za 62 više u odnosu na prethodnu godinu.

Na kraju 2023. godine preostalo je zahtjeva po modelu podrški proizvodnji u iznosu od 94.791 KM koji nisu realizovani i isplaćeni korisnicima iz razloga provođenja dodatnih kontrola/provjera u nadležnom kantonalnom ministarstvu i Ministarstvu, zbog čega su evidentirani na vanbilansnoj evidenciji (tačka 9. Izvještaja).

Novčane podrške po modelu ruralnog razvoja realizovane su u iznosu od 44.109.470 KM. Raspodjela sredstava regulisana je Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarenja novčanih podrški po modelu ruralnog razvoja³⁰ kojim su utvrđeni uslovi koje potencijalni korisnici moraju ispuniti kako bi ostvarili pravo na podrške, potrebna dokumentacija, način ostvarivanja prava na novčanu podršku, te kontrola i nadzor, povrat podrške i prihvatljivi troškovi. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju pristiglo je 3.056 zahtjeva (u 2022. godini 1.486 zahtjeva) za osam različitih mjera, od čega su 244 odbijena jer podnosioci zahtjeva nisu ispunjavali propisane uslove.

U tabeli su iskazana planirana i odobrena sredstva novčane podrške po modelu ruralnog razvoja:

u KM

D	Model ruralnog razvoja	Iznos planiranih sredstava	Iznos odobrenih sredstava	Broj odobrenih zahtjeva
D/1-2	Podrška investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije u saradnji s Razvojnom bankom Federacije BiH	5.000.000	5.000.000	0
D/1-3	Podrška investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije preko Federalnog ministarstva:	39.055.360	39.039.369	2785
a)	Podrška investicijama u poljoprivredne mašine i priključne uređaje za biljnu proizvodnju ili stočarstvo		16.482.458	1988
b)	Podrška investicijama u opremu za biljnu proizvodnju, stočarstvo ili ribarstvo		2.385.173	254
c)	Sufinansiranje nabavke visoko kvalitetne rasplodne stoke		3.588.148	245
d)	Podrška investicijama u izgradnju ili proširenje, odnosno opremanje novih građevinskih objekata u svrhu biljne proizvodnje, stočarstva ili ribarstva		5.336.373	94
e)	Podrška investicijama u podizanje višegodišnjih nasada		1.247.921	68
f)	Podrška za ulaganja u legalizaciju građevinskih objekata i ispunjavanje okolišnih standarda na poljoprivrednim gazdinstvima		3.939	1
g)	Podrška investicijama u izgradnju ili proširenje, odnosno opremanje građevinskih objekata u svrhu obavljanja dorade i prerade poljoprivrednih proizvoda	10.000.000	9.995.357	135
D/2-1	Podrška certifikaciji organske proizvodnje	120.000	70.101	27
	UKUPNO D	44.175.360	44.109.470	2.812

Podrška investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije u saradnji s Razvojnom bankom Federacije BiH (u dalnjem tekstu: Banka) iskazana je u iznosu od 5.000.000 KM na osnovu Odluke o uplati depozita na transakcijski račun Banke, Protokola o saradnji i Ugovora o formiranju namjenskog depozita, koji su doneseni, odnosno zaključeni 29. 12. 2023. godine. Ugovorom je utvrđena namjena deponovanih sredstava, način finansiranja investicionih projekata (Ministarstvo: 5.000.000 KM ili 35% namjenskog depozita kao grant sredstva; Banka: 7.142.857 KM kao kreditna sredstva; klijent: 15% sredstava kao vlastita sredstva). Također, ugovorom zaključenim sa Bankom utvrđen je rok od tri godine za plasman sredstava, kao i povrat preostalog iznosa sredstava u Budžet FBiH. Protokolom o saradnji utvrđen je plasman sredstava iz kreditne linije sa rokom otplate kredita od 18 mjeseci do 15 godina; grace period od 36 mjeseci. Kreditna sredstva će se plasirati na način i po postupku utvrđenim aktima i procedurama Banke. **Predviđeno je da Ministarstvo provodi proceduru odobravanja grant sredstava i zaključuje ugovor o korištenju sredstava novčane podrške na osnovu odluke Kreditnog odbora Banke o odobravanju kreditnog zahtjeva, nakon čega Banka zaključuje ugovor o kreditu.** Nakon završetka ulaganja Banka dostavlja izvještaj Ministarstvu o izvršenim uplatama za ulaganje kod svakog klijenta, kao i račune, ponude, ugovore o izvođenju radova, dokaze o izvršenom plaćanju. **Obaveza Ministarstva je da vrši provjeru dokumentacije kojom se dokazuje prihvatljivost troškova ulaganja, uz kontrolu dokumentacije i usporedbu sa ulaganjima na terenu, te shodno rezultatima kontrole donosi rješenje o odobravanju sredstava podrške u skladu sa Ugovorom o korištenju sredstava novčane podrške.**

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 52/23, 57/23-lsp. i 74/23

Shodno navedenom, u postupku revizije konstatovano je da su sredstva od 5.000.000 KM kao grant sredstva na kraju 2023. godine plasirana u Banku, koja ima rok od tri godine za njihov plasman putem kreditnih linija sa rokom otplate od 15 godina.

Podrška investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije preko Ministarstva iskazana je u iznosu od 39.039.369 KM.

U skladu sa odredbama Pravilnika zahtjevi za podršku se podnose za izvršena investiciona ulaganja i troškove koji su fakturisani i plaćeni u periodu od 1. 8. prethodne do 1. 8. tekuće godine. Propisani prihvatljivi troškovi su: kupovina novih poljoprivrednih mašina i priključnih uređaja, odnosno polovnih poljoprivrednih mašina i priključnih uređaja iz uvoza starosti do pet godina, uključujući i troškove njihovog transporta; kupovina nove ili korištene uvozne poljoprivredne opreme starosti do pet godina uključujući i troškove njenog transporta, montaže, odnosno ugradnje; kupovina rasplodne stoke isključivo od pravnog lica iz BiH ili iz uvoza, uključujući i troškove njenog transporta, izgradnja, rekonstrukcija ili proširenje i opremanje građevinskih objekata za potrebe biljne proizvodnje, stočarstva ili ribarstva; podizanje višegodišnjih nasada; legalizacija građevinskih objekata i ispunjavanje okolišnih standarda; izgradnja, rekonstrukcija ili proširenja i opremanje građevinskih objekata za potrebe prehrambene industrije; certificiranje organske proizvodnje.

Po svakom zahtjevu koji je ispunjavao uslove izvršena je kontrola na terenu u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja nakon čega su donesena rješenja o odobravanju sredstava. U uzetom uzorku (22 odobrena zahtjeva u ukupnom iznosu od 7.629.066 KM) konstatovano je da je zahtjev protokolisan, obrađen i da je za svaki dostavljen Zapisnik o izvršenoj kontroli kod podnosioca zahtjeva za novčanu podršku po modelu ruralnog razvoja prije isplate novčane podrške (ovjerila Komisija koju je formirao ministar i korisnik sredstava) i doneseno Rješenje o isplati („Union-Foods“ d.o.o. Čitluk 1.200.000 KM; „Agrodar“ P.O. Bihać 1.002.929 KM; „Inmer“ d.o.o. Gradačac 705.242 KM i drugi). Konstatovali smo da su uz Zapisnik priložene i fotografije nabavljene opreme i fotokopije računa o kupovini od ovlaštenog dobavljača, da su ulaganja izvršena u prihvatljive troškove u skladu sa odredbama Pravilnika. Pravilnikom je propisano da predmet podrške klijenti moraju zadržati u roku od tri godine od dana isplate, a u slučaju da predmet podrške prodaju, poklone, odnosno na drugi način otuđe iz svog vlasništva dužni su izvršiti povrat sredstava. Naknadnu kontrolu vrši ministarstvo i Federalna uprava za inspekcijske poslove.

Odobreni iznosi se kreću od 439 KM do 1.200.000 KM, što je maksimalni iznos podrške. U skladu sa odredbama Pravilnika utvrđivanje činjeničnog stanja na terenu, odnosno kontrolu na terenu provode ovlašteni službenici Ministarstva, nakon realizacije ulaganja, a prije isplate podrške.

Obaveze za ruralni razvoj iz 2012. godine po osnovu Programa utroška sredstava iz 2012. godine, Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ruralnog razvoja iz 2012. i objavljenog Javnog poziva za dodjelu novčanih sredstava od 4. 7. 2012. bile su iskazane na vanbilansnoj evidenciji u 2021. godini u iznosu od 2.439.064 KM. S obzirom na to da sredstva za navedene namjene nisu bila planirana i odobrena Budžetom FBiH za 2012. godinu, zbog nedostatka novčanih sredstava 421 zahtjev duži vremenski period nije bio obrađen. Formirana je Komisija za ruralni razvoj sa zadatkom da utvrdi blagovremenost i potpunost zahtjeva, sačini evidenciju nerealizovanih zahtjeva sa prijedlogom rješavanja. Komisija je konstatovala da po navedenim zahtjevima nisu ispunjeni uslovi za dodjelu sredstava, te su predmetne obaveze isknjižene sa vanbilansne evidencije i počela su se donositi rješenja o odbijanju. Na kraju 2022. godine preostalo je da se doneše 70 rješenja o odbijanju podrški za ruralni razvoj iz 2012. godine, što je i učinjeno u periodu maj – juli 2023. godine.

Novčane podrške po modelu ostalih vrsta podrške planirane su u iznosu od 5.930.411 KM, koliko su i ostvarene. Raspodjela sredstava regulisana je Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ostalih vrsta podrški³¹(u daljem tekstu: Pravilnik). Radna grupa je zaprimila 290 zahtjeva od čega je 275 zahtjeva ispunilo uslove za dodjelu utvrđene Pravilnikom.

³¹ „Sl. novine FBiH“, br. 74/23

U tabeli je dat pregled planiranih i realizovanih iznosa po ovom modelu:

u KM

E		Model ostalih vrsta podrški	Iznos planiranih sredstava	Iznos odobrenih sredstava	Broj odobrenih zahtjeva
E/1-1	a)	Sufinansiranje troška premije osiguranja od mogućih šteta u poljoprivrednoj proizvodnji	184.863	184.863	47
E/1-2	a)	Sufinansiranje organizovanja stručnih skupova, kongresa, simpozija, seminara i sajmova	122.943	122.943	22
	b)	Sufinansiranje izlaganja na poljoprivrednim sajmovima	92.481	92.481	11
E/1-3	a)	Sufinansiranje opremanja laboratorija i veterinarskih organizacija	249.716	249.716	22
	b)	Finansiranje obaveza Federacije BiH u okviru Projekta razvoja ruralnih preduzeća i poljo-privrede - READP: IFAD Loan NO 2000002300	0	0	0
E/1-4	a)	Sufinansiranje nabavke kancelarijske opreme, namještaja i troškova zadružne revizije	88.108	88.108	55
	b)	Sufinansiranje aktivnosti poljoprivrednih zadruga i privrednih društava za povezivanje ponude porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i obrta sa područja Federacije BiH	5.011.234	5.011.234	85
E/1-5	a)	Sufinansiranje troškova uvođenja i certifikacije standarda u poljoprivredi i prehrambenoj industriji	181.066	181.066	33
E/1-6	a)	Program pokretanja proizvodnje sufinsiranjem START paketa za zasnivanje proizvodnje putem PCU jedinice FMPVŠ	0	0	0
E/1-7	a)	Sufinansiranje izvoza poljoprivredno-prehrabnenih proizvoda, proizvedenih i/ili otkupljenih na području Federacije BiH	0	0	0
UKUPNO			5.930.411	5.930.411	275

Najznačajniji dio odobrenih sredstava odnosi se na sufinsiranje aktivnosti poljoprivrednih zadruga i privrednih društava za povezivanje ponude porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i obrta sa područja FBiH u iznosu od 5.011.234 KM (84%). Po ovom modelu pristiglo je ukupno 88 zahtjeva od čega je odobreno 85.

Shodno članu 21. Pravilnika regulisano je da pravo na podršku za sufinsiranje troškova aktivnosti zadruga i realizovanja aktivnosti zadruga i privrednih društava za povezivanje ponude porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i obrta ima klijent - zadruga ili privredno društvo koja, pored općih uslova ispunjava i posebne uslove, i to: da su izvršili ugovaranje proizvodnje i otkupa primarnih poljoprivrednih proizvoda od porodičnih poljoprivrednih gazdinstava, odnosno obrta sa prostora FBiH, i platili otkupljene proizvode u skladu sa uslovima iz ugovora; da su navedene aktivnosti izvršene u periodu od 1. 10. prethodne do 1. 10. tekuće godine; za zadruge je propisana obaveza da su izvršile zadružnu reviziju u skladu sa Općim zakonom o zadrugama.

Za aktivnosti povezivanja ponude porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i obrta, iznos podrške utvrđen je u Aneksu IV Pravilnika maksimalno do 45.000 KM. Također, u Aneksu IV Pravilnika utvrđeno je da se iznos podrške množi sa koeficijentom 2 za izvršen otkup maline od porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i obrta, ukoliko zadruge i privredna društva posjeduju rashladne kapacitete, te da zadruge i privredna društva imaju pravo na podršku u visini od 100% vrijednosti bespovratno dodijeljenog repromaterijala za proizvodnju voća i povrća porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i obrtimi.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, na osnovu odabranog uzorka, konstatovali smo da je iznos podrške za povezivanje ponude porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i obrta određen na osnovu broja zadrugara i kooperanata i vrijednosti otkupljenih poljoprivrednih proizvoda u periodu od 1. 10. prethodne do 1. 10. tekuće godine. Najznačajnije iznose prava na ovu podršku, koji su ujedno i u odabranom uzorku, ostvarili su: JAFFA-KOMERC d.o.o. Mostar (350.796 KM); "VOĆAR PROMET" d.o.o. Kalesija (221.134 KM); Specijalizirana poljoprivredna zadruga „AGRODAR“ P.O. Bihać (202.185 KM); „FRUIT PROM“ d.o.o. Čelić (153.735 KM). Također, utvrdili smo da su zadruge i privredna društva najznačajnije iznose podrške ostvarile po osnovu bespovratno dodijeljenog repromaterijala za proizvodnju voća i povrća porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i obrtimi (prema odabranom uzorku od 120.000 KM do 320.000 KM).

Konstatovali smo da pravo na podršku po osnovu bespovratno dodijeljenog repromaterijala za proizvodnju voća i povrća porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i obrtima nije regulisano članom 21. Pravilnika, nego samo Aneksom IV Pravilnika. Zbog navedenog, odredbama Pravilnika nisu ni propisani uslovi i dokumentacija za ostvarivanje prava na podršku u vrijednosti bespovratno dodijeljenog repromaterijala za proizvodnju voća i povrća porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i obrtima.

Preporuka:

- *odredbama Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ostalih vrsta podrški regulisati pravo na ostvarivanje podrške po osnovu bespovratno dodijeljenog repromaterijala za proizvodnju voća i povrća porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i obrtima.*

Sudske presude i rješenja po žalbama planirane su u iznosu od 570.000 KM, a riješeno je 56 zahtjeva u iznosu od 499.083 KM. U 2017. godini imenovano je Radno tijelo za rješavanje predmeta u ponovljenim postupcima provedenim po pravosnažnim sudskim presudama u oblasti novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju. U većini predmeta po rješenjima donesenim u ponovljenom postupku, vode se novi upravni sporovi.

Kontrolu provođenja propisanih procedura za ostvarivanje podrški za poljoprivredu na terenu obavlja Odsjek za kontrole u okviru Sektora za poljoprivredna plaćanja. Zakonom o novčanim podrškama propisane su mjere nadzora i kontrole prije isplate novčanih podrški, a Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu podrški proizvodnji propisano je da se svaki klijent kontrolira minimalno jedanput u fazi proizvodnje. Nadzor i kontrolu u fazi proizvodnje na terenu potencijalnih klijenata, kao i tokom prikupljanja i obrade dokumentacije, a prije dostavljanja Ministarstvu, vrše kantonalni poljoprivredni inspektorji, a dodatnu kontrolu i nadzor vrši federalna poljoprivredna inspekcija u saradnji sa kantonalnom poljoprivrednom inspekcijom.

Inspeksijski nadzor u provođenju navedenog Zakona i propisa donesenih na osnovu zakona vrše federalna poljoprivredna inspekcija organizirana u Federalnoj upravi za inspeksijske poslove i kantonalne poljoprivredne inspekcije organizirane u kantonalnim upravama za inspeksijske poslove. Inspeksijski nadzor vrši se u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u FBiH i Zakonom o inspekcijama u FBiH. Način kontrole svakog klijenta, kao i izgled Zapisnika propisan je Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu podrški proizvodnji. Svaki mjesec sačini se mjesечni plan kontrola na bazi prijava proizvodnji i uputi Zahtjev za kontrolu svih klijenata koji su prijavili proizvodnju.

U revidiranoj godini intenziviran je broj zahtjeva za kontrole prema nadležnim kantonalnim upravama za inspeksijske poslove, Federalnoj upravi za inspeksijske poslove kao i kontrole Ministarstva i nadležnih kantonalnih ministarstava. Kantonalna ministarstva su izvršila utvrđivanje činjeničnog stanja na terenu za sve odobrene zahtjeve za biljnu proizvodnju (5.149) odnosno 100%, te za sve zahtjeve u animalnoj proizvodnji (6.021) izuzev dijela kontrola kravljeg, ovčjeg i kozjeg mlijeka, gdje je izvršeno utvrđivanje činjeničnog stanja kod proizvođača koji imaju vlastitu preradu, dok se u tovu junadi i svinja dva puta vrši kontrola u toku proizvodnje (na početku i na kraju proizvodnje). Federalna uprava za inspeksijske poslove izvršila je nadzor nad modelom podrški proizvodnji kod 122 klijenta i 24 nadzora po modelu ruralnog razvoja – post kontrola zahtjeva iz 2022. godine.

Nadležne kantonalne uprave za inspeksijske poslove su izvršile nadzor kod 556 klijenata po modelu podrški proizvodnji u 2023. godini, a timovi za kontrolu Ministarstva izvršili su kontrolu na terenu svih (2.812) zahtjeva za model ruralnog razvoja, a koji su odobreni administrativnom kontrolom i kontrolu na terenu 46 zahtjeva po modelu ostalih vrsta novčanih podrški.

Članom 27. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju utvrđeno je da nadzor i kontrolu u fazi proizvodnje na terenu potencijalnih klijenata, kao i tokom prikupljanja i obrade dokumentacije, a prije dostavljanja Ministarstvu, vrše kantonalni poljoprivredni inspektorji. Dodatnu kontrolu i nadzor vrši federalna poljoprivredna inspekcija u saradnji sa kantonalnom poljoprivrednom inspekциjom. S obzirom na to da je Programom utroška sredstava po modelu podrški proizvodnji za 2023. godinu po osnovu biljne i animalne proizvodnje odobreno 28.365 zahtjeva i da je izvršena kontrola zahtjeva po osnovu proizvodnje kravljeg, ovčijeg i kozijeg mlijeka samo kod proizvođača koji imaju vlastitu preradu, ne možemo potvrditi da je uspostavljen adekvatan nadzor i kontrola u obimu definisanom Zakonom o novčanim podrškama, što ima dodatni značaj jer podrške za proizvodnju mlijeka u ukupnim podrškama za animalnu proizvodnju učestvuju sa 55.739.606 KM ili 62%.

Preporuka:

- *provoditi nadzor i kontrolu korisnika sredstava u fazi proizvodnje i fazi dodijeljenih poticajnih sredstava svih mjera, u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.*

Kada je u pitanju povrat sredstava, Federalna uprava za inspekcijske poslove donosi rješenja o povratu nenamjenski utrošenih sredstava, a Odsjek za pravne i kadrovske poslove vodi evidenciju klijenata koji su u obavezi da vrate sredstva. Kad rješenje o povratu postaje pravomoćno Ministarstvo u skladu sa članom 49. Zakona o novčanim podrškama za klijente koji počine prekršaj iz člana 23. ovog zakona izdaje rješenje o zabrani apliciranja za novčane podrške u poljoprivredi i ruralnom razvoju kojim gube pravo na ostvarenje novčane podrške za period od tri godine, računajući od dana dostave pravomoćnog rješenja (subjekti imaju pravo pokretanja upravnog spora tužbom kod nadležnog kantonalnog suda u roku od 30 dana od prijema rješenja o zabrani).

U skladu sa članom 37. Zakona o novčanim podrškama poljoprivredna inspekcija ovlaštena je i dužna, između ostalog, nadzirati provođenje i primjenu ovog zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu ovog zakona; nadzirati primjenu i provođenje propisa koji se odnose na raspodjelu i korištenje novčanih podrški te utvrđivati nezakonito dobivanje ili nenamjensku upotrebu sredstava za novčane podrške; naređivati korisniku povrat sredstava u slučaju nezakonitog dobivanja sredstava ili nenamjenske upotrebe sredstava, izdavati prekršajne naloge i podnositи zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka zbog povrede odredbi ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega; provoditi uvid u popis, spis zahtjeva i isprave koje se odnose na ostvarivanje svih vrsta novčane podrške; provjeravati vjerodostojnost dokumenata priloženih spisu zahtjeva za novčanu podršku kod subjekata koji su taj dokument izdali.

Uvidom u evidencije obavljenih inspekcija i dostavljenih rješenja o povratu utvrđeno je da je u revidiranoj godini izdato jedno rješenje za povrat sredstva i jedno rješenje o izrečenoj zabrani apliciranja.

7.1.2.3.2. Podrške za veterinarstvo

Podrška za veterinarstvo planiran je u iznosu od 3.000.000 KM, a do 31. 12. 2023. godine realizovana u iznosu od 2.999.995 KM. Za realizaciju ovog transfera Vlada FBiH usvojila je Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava – podrška za veterinarstvo.³²

Iznosi planiranih i realizovanih pozicija iz Programa dati su u tabeli:

Red. broj	Pozicija	Planirano Programom utroška	Planirano izmjenama Programa	Realizovano u 2023. godini	Realizovano u 2022. godini
1	2	3	4	5	6

³² „Sl. novine FBiH“, br. 30/23 i 90/23

1A	Ispitivanje zaraznih bolesti bruceloze, tuberkuloze, enzootske leukoze goveda, plavog jezika i salmoneloze. Ispitivanje uzoraka krvi životinja koje su pobacile i kopitara na infektivnu anemiju konja. Ispitivanje službenih uzoraka za prisutnost salmonele kod žive peradi u odobrenim ili registririranim farmama. Ispitivanje u slučaju pojave bolesti zoonotičnog karaktera i drugih bolesti koje se sporadično javljaju, a čija pojava može značajno uticati na zdravlje životinja ili imati značajnije ekonomske posljedice. Ispitivanje na američku gnjilco pčelinjeg legla (AGPL). Nadoknada štete za uginule, ubijene i neškodljivo uklonjene životinje. Provođenje mjera DDD-a na zaraženim imanjima i transportnim sredstvima.	2.569.113	2.843.388	2.843.383	2.392.951
1B	Educiranje vlasnika životinja i dodatno obrazovanje doktora veterinarske medicine putem savjetovanja i seminarâ	40.000	40.000	40.000	34.400
1C	Izrada Plana nadzora afričke svinjske kuge u populaciji divljih svinja	0	50.000	50.000	0
	Praćenje zdravstvene ispravnosti hrane životinjskog podrijetla u odobrenim i registrovanim objektima	0	0	0	60.901
1D	Osiguranje dijagnostikuma za konfirmacijske testove	10.000	0	0	0
	Nerealizovani zahtjevi iz Programa za 2022. godinu	80.887	66.612	66.612	0
	UKUPNO	2.700.000	3.000.000	2.999.995	2.488.252

Programom utroška sredstava „Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima – Podrška za veterinarstvo“ za 2023. godinu (u daljem tekstu: Program) obuhvaćeno je finansiranje provođenja mjera sprečavanja širenja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti koje su zakonska obaveza, u skladu sa visinom odobrenih sredstava u Budžetu FBiH za 2023. godinu.

Realizovani iznos od 2.843.383 KM odnosi se na kontrolu zaraznih bolesti, provođenje mjera dijagnostike, mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije i službeno uzorkovanje (dijagnostičko ispitivanje na tuberkulozu, brucelozu i enzootsku leukozu goveda). Programom je definisano koje se mjere provode, kriteriji za raspodjelu sredstava i cijene po vrsti dijagnostike za veterinarske stanice i ustanove.

Ministar je u junu 2023. godine donio Uputstvo o provođenju mjera za otklanjanje i sprečavanje zaraznih i parazitnih bolesti životinja za 2023. godinu³³ u kojem su propisane procedure provođenja mjera, krajnji rok za provedbu mjera i dostavljanje izvještaja sa pratećom dokumentacijom. Sektor za veterinarstvo kontrolisao je dostavljenu dokumentaciju veterinarskih stanica i ustanova, te su sačinjavana pojedinačna rješenja o ostvarivanju prava.

Najveći dio realizovanih sredstava u iznosu od 2.299.436 KM odnosi se na nadoknadu za dijagnostičko ispitivanje na zarazne bolesti kod životinja, te na nadoknadu štete za uginule, ubijene i neškodljivo uklonjene životinje u iznosu od 457.595 KM. Način realizacije dijagnostičkog ispitivanja utvrđen je Programom, a isplata nadoknade vrši se veterinarskim stanicama i ustanovama koje provode veterinarsku djelatnost. Nadoknada štete za uginule, ubijene i neškodljivo uklonjene životinje provodi se u skladu s Pravilnikom o postupku isplate nadoknade štete za neškodljivo uklonjene seropozitivne životinje.³⁴ Pravilnikom su propisani uslovi, način i dokumentacija koju korisnici treba da dostave kantonalm ministarstvu nadležnom za poslove veterinarstva.

Procjenu štete utvrđuje komisija koju imenuje kantonalno ministarstvo koje finansira 50% odobrenog iznosa, dok 50% finansira Ministarstvo. Rješenje o odobravanju nadoknade štete uz prateću dokumentaciju kantonalno ministarstvo dostavlja Ministarstvu gdje se vrši kontrola i donosi rješenje o odobravanju ili odbijanju zahtjeva. U uzorak je odabранo sedam zahtjeva po osnovu kojih je ukupno odobreno 916.740 KM (JU Veterinarski zavod Bihać 491.754 KM; JU Veterinarski zavod TK 199.723 KM; JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica 95.444 KM i drugi). Uvidom u prezentiranu

³³ „Sl. novine FBiH“, br. 48/23

³⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 98/12 i 88/18

dokumentaciju konstatovali smo da su sredstva odobrena u skladu sa Programom utroška sredstava „Subvencije privatnim preduzećima i preuzetnicima – Podrška za veterinarstvo“ za 2023. godinu, Pravilnikom o postupku isplate nadoknade štete za neškodljivo uklonjene seropozitivne životinje i Uputstvom o provođenju mjera za otklanjanje i sprečavanje zaraznih i parazitnih bolesti životinja za 2023. godinu.

Na kraju 2023. godine preostalo je zahtjeva podrški za veterinarstvo u iznosu od 50.045 KM koji nisu realizovani i isplaćeni korisnicima iz razloga nedostatka sredstava, zbog čega su evidentirani na vanbilansnoj evidenciji (tačka 9. Izvještaja).

7.2. BILANS STANJA

7.2.1. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja iskazana su u iznosu od 68.011.168 KM i najvećim dijelom se odnose na finansijske i obračunske odnose sa drugim povezanim jedinicama u iznosu od 67.445.377 KM, gdje se u skladu s propisima za budžetske korisnike iskazuje razlika aktive i pasive za korisnike koji nemaju transakcijske račune. Novčana sredstva iskazana su u iznosu od 17 KM, kratkoročna potraživanja u iznosu od 172.971 KM, a kratkoročna razgraničenja u iznosu od 392.803 KM.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 172.740 KM i najvećim dijelom se odnose na donesena rješenja o zabrani apliciranja i povratu sredstava po osnovu pravosnažnih presuda općinskih sudova kojima se klijenti obavezuju na nadoknadu štete (142.857 KM) i potraživanja po osnovu rješenja o povratu neutrošenih sredstava isplaćenih u svrhu sufinansiranja programa podrški proljetne sjetve u 2020. godini (17.701 KM).

Na **kratkoročnim razgraničenjima** iskazana su razgraničenja obaveza po sudskim presudama iz radnih odnosa i rješenjima o izvršenju u iznosu od 392.803 KM.

7.2.2. Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 520.918 KM (nabavne vrijednosti 3.326.242 KM i ispravke vrijednosti 2.805.324 KM) koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava. U strukturi stalnih sredstava iskazana je ispravka vrijednosti stalnih sredstava u iznosu od 2.805.324 KM, oprema u iznosu od 2.365.529 KM, stalna sredstva u obliku prava u iznosu od 947.292 KM i sredstva van upotrebe u iznosu od 13.421 KM.

U toku godine iskazano je povećanje stalnih sredstava po osnovu izvršenih nabavki u iznosu od 237.151 KM, od čega se 137.771 KM odnosi na nabavku stalnih sredstava, a 99.380 KM na stalna sredstva u obliku prava. Smanjenje stalnih sredstava iskazano je u iznosu od 46.979 KM, od čega se 33.000 KM odnosi na isknjižavanje službenog putničkog automobila Ministarstva, na osnovu Odluke Vlade FBiH o odobravanju i trajnom ustupanju, dok su stalna sredstva predložena za rashod iskazana u iznosu 13.421 KM.

U skladu s propisima koji su bili na snazi do 31. 8. 2023. godine, odnosno do 23. 12. 2023. godine³⁵ budžetski korisnici bili su obavezni da izvrše revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu, jer je inflacija na godišnjem nivou mjerena rastom cijena, bila viša od 10% ili 10% i više kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava.

S obzirom na to da nije izvršena revalorizacija, te da je utvrđeno da Federalno ministarstvo finansija, iako je poduzimalo aktivnosti, nije obezbijedilo tehničke uslove u modulu stalnih sredstava,

³⁵ Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, broj 34/14), Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 60/14) i Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i Trezor („Službene novine FBiH“, br. 58/16)

u Izvještaju o izvršenoj reviziji Ministarstva za 2022. godinu, ovo pitanje je istaknuto i data je preporuka da se izvrši revalorizacija.

Revizijom za 2023. godinu utvrđeno je da, iako je Ministarstvo bilo obavezno izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu, nije postupilo po datoј preporuci, jer tehnički uslovi nisu bili obezbijeđeni. Da je izvršena revalorizacija, početna stanja stalnih sredstava na 1. 1. 2023. godine bila bi više iskazana za najmanje 71.077 KM, koliko bi iznosilo povećanje stalnih sredstava u visini zvanično objavljene stopa rasta cijena u 2022. godini. Izmjenom podzakonskih propisa³⁶ prestala je obaveza revalorizacije.

7.2.3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu od 68.011.068 KM, a odnose se na kratkoročne tekuće obaveze (64.349.744 KM), obaveze prema zaposlenima (314.303 KM) i kratkoročna razgraničenja (3.347.021 KM).

Kratkoročne tekuće obaveze odnose se na obaveze po osnovu: subvencija privatnim preduzećima i poduzetnicima (63.557.435 KM, od čega za podršku poljoprivredi 61.282.595 KM i podrška veterinarstvu 2.274.840 KM), dobavljača (367.155 KM), službenih putovanja (2.734 KM), naknada za rad u komisijama (22.748 KM), naknada za rad u komisijama – podračun za polaganje stručnih ispita i registraciju lijekova (6.869 KM) i po sudskim presudama iz radnih odnosa i rješenjima o izvršenu (392.803 KM).

Obaveze prema zaposlenima iskazane su u iznosu od 314.303 KM i odnose se na obaveze za plaće i naknade troškova zaposlenih za decembar 2023. godine i izmirene su u januaru 2024. godine.

Kratkoročna razgraničenja odnose se na razgraničene prihode po osnovu: izvršenog prenosa neiskorištenih namjenskih sredstava u iznosu od 3.161.063 KM (sredstva sa podračuna za korištenje šuma 3.095.648 KM i sredstva za organizaciju polaganja stručnih ispita i registraciju lijekova 65.415 KM) i evidentiranih potraživanja po osnovu rješenja o povratu sredstava po programima podrški poljoprivredi i veterinarstvu (172.971 KM). Razgraničeni rashodi (12.987 KM) iskazani su po osnovu povrata isplaćenih podrški u poljoprivredi zbog pogrešnog ili zatvorenog računa korisnika.

8. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor na vanbilansnoj evidenciji iskazuju se poslovni događaji koji nemaju direktnog uticaja na sredstva i izvore sredstava, nego samo otvaraju mogućnost za takve uticaje u budućnosti (garancije, mjenice, tuđa sredstva, uslovna-potencijalna potraživanja i obaveze).

Ministarstvo je na vanbilansnoj evidenciji iskazalo potencijalne obaveze u iznosu od 237.324 KM, a njihova struktura data je u tabelarnom pregledu:

Red. br.	Vrsta obaveze	Stanje na 31. 12. 2023.	Stanje na 31. 12. 2022.	Indeks (3/4)x 100
1	2	3	4	5
1.	Nerealizovani zahtjevi po modelu podrške proizvodnji	149.663	122.374	122
2.	Nerealizovani zahtjevi podrški za veterinarstvo	50.045	80.886	62
3.	Ostale obaveze (ugovori o vještačenjima iz 2015. godine)	0	11.691	0
4.	Obaveze za rasplodne junice i sistem krava-tele iz 2016. godine	18.900	18.900	100
5.	Namjenski depozit kod Razvojne banke	18.716	18.716	100
Ukupno		237.324	252.567	94

³⁶ Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 66/23), Pravilnik o izmjenama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 99/23) i Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i Trezor („Službene novine FBiH“, br. 99/23)

Nerealizovani zahtjevi po modelu podrške proizvodnji odnose se na zahtjeve koji su obustavljeni (54.873 KM) po zaključcima Radne grupe iz 2018. godine i nerealizovane zahtjeve po modelu podrški proizvodnji u iznosu od 94.791 KM za koje je vršena dodatna kontrola/provjera u nadležnom kantonalnom ministarstvu i Ministarstvu. U okviru navedenog iznosa iskazani su nerealizovani zahtjevi „Alpinomilka MD“ d.o.o. Čitluk iz 2022. godine u iznosu od 44.204 KM i „Llaetha sirana“ d.o.o. Široki Brijeg iz 2023. godine u iznosu od 29.795 KM, te njegovih kooperanata od 20.792 KM. Prema datom pojašnjenu, navedeni korisnici novčane podrške promijenili su svoj oblik organizovanja, te se radi o novoosnovanim/novoupisanim klijentima u registar poljoprivrednih gazdinstava koji u zakonom propisanom roku (15. 11.) nisu mogli dostaviti prijavu plana proizvodnje, jer su registrovani nakon navedenog datuma. Zbog nejasnoća u primjeni člana 13. Zakona o novčanim podrškama i dodatnih provjera, navedena sredstva su do konačne odluke iskazana na vanbilansnoj evidenciji.

Nerealizovani zahtjevi podrški za veterinarstvo iz 2023. godine iskazani su zbog nedostatka sredstava za realizaciju 5 zahtjeva za naknadu veterinarskim zavodima za provedbu laboratorijskih ispitivanja u iznosu od 39.929 KM, 3 zahtjeva za naknadu štete za neškodljivo uklonjene životinje u iznosu od 5.072 KM, te po osnovu obuke veterinara u iznosu od 5.045 KM.

Shodno navedenom, nerealizovani zahtjevi podrški za veterinarstvo iz 2023. godine u iznosu od 50.045 KM iskazani su na vanbilansnoj evidenciji zbog nedostatka novčanih sredstava. Međutim, s obzirom na to da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja (izmirenja), može se zaključiti da u periodu bilansa nisu iskazani svi pripadajući rashodi i izdaci. Navedeno nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **obaveze po zaprimljenim zahtjevima podrški za veterinarstvo priznavati u izvještajnom periodu na koji se odnose neovisno o plaćanju, u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.**

Namjenski depozit kod Razvojne banke FBiH otvoren je na osnovu potписанog Protokola o saradnji i Ugovora o formiranju namjenskog depozita sa Razvojnom bankom FBiH 6. 4. 2020. godine kojim se realizuju sredstva investicijskih ulaganja u oblasti poljoprivrede i prehrambene industrije. U tu svrhu Ministarstvo je kod banke deponovalo po 2.000.000 KM u 2020. i 2021. godini i neiskorišteni iznos na kraju godine iznosi 18.716 KM, te se evidentira na vanbilansnoj poziciji radi praćenja realizacije u budućem periodu.

9. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je donijelo Plan javnih nabavki 22. 2. 2023. godine i u toku godine su donesene tri njegove izmjene i dopune. Planom su predviđene nabavke roba i usluga procijenjene vrijednosti od 706.446 KM,³⁷ i to putem tri otvorena postupka, devet konkurenčkih postupaka, 14 direktnih sporazuma i tri postupka putem Aneksa II.

Vrsta postupka	Planirano Planom javnih nabavki za 2023. godinu (uključujući sve izmjene i dopune)		Realizovano u 2023. godini	
	Broj postupaka	Ukupna vrijednost (u KM) ³⁸	Broj postupaka	Ukupna vrijednost (u KM) ³⁹
Otvoreni postupak	3	292.500 KM	3	286.517 KM
Konkurenčki zahtjev	9	259.740 KM	8	266.552 KM
Direktni sporazum	14	66.456 KM	12	45.430 KM
Aneks II	3	87.750 KM	3	65.358 KM
UKUPNO	29	706.446 KM	26	663.857 KM

³⁷ Svi iznosi su navedeni sa PDV-om

³⁸ Planirane vrijednosti javnih nabavki iskazane su bez PDV-a

³⁹ Realizovane vrijednosti javnih nabavki iskazane su sa PDV-om

Prema dostavljenom pregledu provedenih postupaka javnih nabavki i zaključenih ugovora do 31. 12. 2023. godine, Ministarstvo je provelo 26 postupaka javnih nabavki ukupne vrijednosti od 663.857 KM i to: tri otvorena postupka u iznosu od 286.517 KM, osam postupaka putem konkurenčkih zahtjeva za dostavu ponuda u iznosu od 266.552 KM, 12 direktnih sporazuma u iznosu od 45.430 KM i tri postupka javne nabavke putem Aneksa II u iznosu od 65.358 KM.

Izvršili smo uvid u procedure nabavke putem dva otvorena postupka ukupne vrijednosti od 192.919 KM (računarska oprema; veterinarski informacioni sistem), pet konkurenčkih zahtjeva za dostavu ponuda ukupne vrijednosti od 147.978 KM (kancelarijski materijal; održavanje IT infrastrukture; nafta i destilati; osiguranje lica i vozila; toneri i kertridži) i tri postupka putem direktnog sporazuma ukupne vrijednosti od 20.620 KM (itisoni; police za arhiv; rekonstrukcija radnog prostora).

Postupak nabavke računarske opreme pokrenut je Odlukom od 14. 11. 2023. godine. Tendersku dokumentaciju je preuzeo 35 zainteresovanih ponuđača, izmijenjenu tendersku dokumentaciju 12 ponuđača, a pristigla je jedna prihvatljiva ponuda. Komisija je konstatovala da je ponuđač „KAMER COMMERCE“ d.o.o. Sarajevo, ispunio sve kvalifikacione uslove, i predložila navedenog dobavljača na izbor ministru. Ugovor s navedenim ponuđačem je sklopljen 29. 12. 2023. godine na vrijednost od 116.869 KM sa PDV-om, kada je predmet nabavke fakturisan i isporučen.

Postupak nabavke veterinarskog informacionog sistema (VIS) pokrenut je Odlukom od 25. 9. 2023. godine. Tendersku dokumentaciju je preuzeo 20 zainteresovanih ponuđača, a pristigle su dvije prihvatljive ponude. Nakon provedene e-aukcije na kojoj su ponuđači 14 puta podnosili ponude i licitirali, komisija je konstatovala da je ponuđač „IMPEREA“ d.o.o. Zenica ispunio sve kvalifikacione uslove i predložila ga na izbor ministru, kao najbolje rangiranog prema kriteriju za ocjenjivanje ponuda. Ugovor s navedenim ponuđačem je sklopljen 30. 11. 2023. godine na vrijednost od 76.050 KM sa PDV-om i period od godinu dana. Aplikacija je izrađena i puštena u rad 27. 12. 2023. godine, a račun ispostavljen 28. 12. 2023. godine.

Članom 14a. Zakona o javnim nabavkama je propisano da prije pokretanja postupka ugovorni organ provodi provjeru tržišta u svrhu pripreme nabavke i informisanja privrednih subjekata o svojim planovima i zahtjevima u vezi s nabavkom. U tu svrhu ugovorni organ može tražiti ili prihvati savjet nezavisnih stručnjaka, nadležnih organa ili učesnika na tržištu. O prethodnoj provjeri tržišta, sačinjava se pisana zabilješka o svim radnjama i postupcima i ulaže u predmet spisa. Taj savjet se može koristiti u planiranju i provođenju postupka nabavke, pod uslovom da ne dovodi do narušavanja tržišne konkurenčije, te da ne krši princip zbrane diskriminacije i transparentnosti.

Revizijom postupaka javnih nabavki u odabranom uzorku uočili smo da u predmet spisa nabavki nisu uložene pisane zabilješke i dokazi o prethodnoj provjeri tržišta.

Preporuka:

- *prije pokretanja postupka javne nabavke provesti provjeru tržišta u svrhu pripreme nabavke i informisanja privrednih subjekata o svojim planovima i zahtjevima u vezi s nabavkom i o tome sačiniti pisaniu zabilješku koja se ulaže u predmet spisa.*

10. PROJEKTI FINANSIRANI KREDITNIM I GRANT SREDSTVIMA

Ministarstvo bi putem organizacione jedinice u svom sastavu trebalo da implementira projekte prema Uredbi o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH⁴⁰. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstvo je predvidjelo Službu za upravljanje projektima, sa tri jedinice za implementaciju i 17 sistematizovanih radnih mesta. Međutim, u Ministarstvu je uspostavljena samo Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacijom u FBiH“ koja ima tri zaposlenika, a implementaciju poslova Jedinice za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja i Jedinice za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi, obavljaju vanjski saradnici koji su angažovani po ugovoru o djelu. Ministarstvo je u

⁴⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 106/14, 27/19

februaru 2024. godine Generalnom sekretarijatu Vlade FBiH uputilo informaciju o rješavanju pitanja jedinica koje implementiraju projekte iz nadležnosti Ministarstva, kao i Akcioni plan kojim su predviđene izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, provođenje konkursne procedure u cilju dodatnog zapošljavanja, te obezbjeđenje uslova za rad novih zaposlenika. Navedene aktivnosti su planirane u periodu od marta do septembra 2024. godine. Navedenim Akcionim planom nisu planirane aktivnosti na zatvaranju računa koji su otvoreni izvan JRT, iako je Federalno ministarstvo finansija u tom dijelu dalo instrukciju od 14. 12. 2023. godine. Stav Ministarstva je da je potrebno formirati Interresornu radnu grupu koja će sagledati trenutni status i preuzete međunarodne obaveze i sačiniti hodogram aktivnosti na gašenju namjenskih računa.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH“ nastavila je sa realizacijom Projekta „Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u Federaciji BiH“ – WATSAN BiH (za period od 2008 do 2025; planirano je realizovati 52.660.809 KM, a realizovano 2.278.000 KM). Također, u IP obrascu i izvještaju o napretku ovog Projekta navedena su i nedostajuća sredstva za realizaciju u iznosu od 28.876.505 KM koja su trebala biti obezbijedena iz budžeta općina kao previđeni sufinansirajući dio projekta. U skladu sa zaključkom Vlade FBiH od 22. 1. 2024. godine Ministarstvo je nadležnim institucijama uputilo zahtjev za produženje projekta do 30. 6. 2025. godine.

Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi PIU – Sarajevo, koja nije u sastavu Ministarstva, implementirala je: Projekat razvoja navodnjavanja – IDP (za period od 2013 do 2024; planirana realizacija: 1.234.200 KM, a realizovano 462.615 KM); i Projekat otpornost i konkurentnost u poljoprivredi – ARCP (za period od 2022 do 2027; planirana realizacija: 0 KM, a realizovano 0 KM). Projekat zaštite od poplave Drine – FPP (za period od 2014 do 2023) završen je a u toku godine planirana su i realizovana sredstva u iznosu od 84.425 KM. U novembru 2023. godine zatvoren je transakcijski račun i izvršen prenos neutrošenih sredstava u iznosu od 958.996 KM na depozitni račun Budžeta FBiH.

Ured za koordinaciju projekata u poljoprivredi – PCU Sarajevo, koji također nije u sastavu Ministarstva, u toku godine implementirao je Projekat razvoja ruralnih preduzeća i poljoprivrede – READP (za period od 2022 do 2027; planirano 6.178.090 KM, a realizovano 3.318.745 KM) i Projekat razvoja ruralne konkurentnosti – RCDP (planirano 905.820 KM, a realizovano 1.185.142 KM).

U 2023. godini kandidovani su sljedeći projekti, za koje još nisu osigurani izvori finansiranja: Program integralnog razvoja koridora rijeka Save i Drine; Modernizacija vodnih usluga u BiH za područje FBiH (vrijednosti projekta 156.460.000 KM); „Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u Federaciji BiH“ – WATSAN FBiH – Faza II (vrijednosti projekta 97.800.000 KM);

Nadležne jedinice su kvartalno izvještavale o planu i utrošku sredstava kojima se finansiraju razvojni projekti putem IP obrazaca Ministarstvo i Federalno ministarstvo finansija, u skladu sa članom 17. Uredbe.

Za dva završena projekta ostale su aktivne kreditne linije plasiranih sredstava finansijskim institucijama (bankama i mikrokreditnim organizacijama), a koja su se trebala na revolving osnovi koristiti dalje za kreditiranje fizičkih lica i pravnih subjekata u ruralnim područjima. U 2013. godini, a zatim i u 2014. godini podnesena je Inicijativa za raskid Ugovora i povrat cijelokupnog iznosa povučenih sredstava iz razloga jer banke i mikrokreditne organizacije ne poštuju dogovorene uslove, te su prihvatile tu inicijativu.

Projekat Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja/ FBiH (IFAD III – 562 BA)⁴¹ koji je implementirao Ured za koordinaciju (PCU) završen je 2008. godine, sa ukupno plasiranim sredstvima u iznosu od 12.637.755 KM. Po ovom Projektu ostale su aktivne kreditne linije plasiranih sredstava finansijskim institucijama (bankama i mikrokreditnim organizacijama), koja su se trebala na revolving osnovi koristiti dalje za kreditiranje fizičkih lica i pravnih subjekata u ruralnim područjima. **Međutim, nije**

⁴¹ Sredstva realizovana putem finansijskih institucija: UniCredit banka d.d. Sarajevo, Intesa San Paolo banka d.d. Sarajevo, Volksbanka d.d. Sarajevo, ProCredit banka d.d. Sarajevo i Mikrokreditne organizacije „PRIZMA MIKRO“ Sarajevo

prezentirana dokumentacija o povratu sredstava po projektu Razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja u FBiH (IFAD – 562 BA) sa rokom povrata koji je počeo 26. 8. 2015. godine (12 godina nakon povlačenja prve tranše). Ured za koordinaciju projekata PCU koji je ovlašten da u ime i za račun Ministarstva obavlja tehničke poslove koordinacije i implementacije Ugovora sa bankama i mikrokreditnim organizacijama obraćao se Federalnom ministarstvu finansija zahtjevom za potvrdom o konačnom izmirenju obaveza po Supsidijarnim kreditnim sporazumima, za šta nisu dobili informaciju niti dokumentaciju kojom bi potvrdili povrat sredstva.

Knjigovodstvena evidencija vezana za utrošak sredstava preko posebnih transakcijskih računa, izvan Jedinstvenog računa Trezora FBiH, vodi se u Sektoru za realizaciju projekata i projektnim jedinicama u pomoćnim evidencijama u vidu tabela utroška sredstava. U skladu s odredbama Zakona o trezoru u FBiH, sve prihode i primitke, rashode i izdatke potrebno je planirati kroz Budžet, sve promjene voditi u Glavnoj knjizi Trezora, a poslovanje obavljati preko JRT-a ili, po potrebi, preko posebnih podračuna u okviru JRT-a.

Ministarstvo i dalje ima otvorene namjenske račune za realizaciju razvojno-investicijskih projekata izvan Jedinstvenog računa Trezora, iako je Federalno ministarstvo finansija dostavilo instrukciju za provođenje procedure njihovog zatvaranja. Za ove račune nije uspostavljena knjigovodstvena evidencija i ne sačinjavaju se finansijski izvještaji. Navedeno je suprotno odredbama Zakona o trezoru u FBiH, kojim je propisano da se sva javna novčana sredstva, uključujući i primitke od kredita i zajmova, obavezno uplaćuju na Jedinstveni račun Trezora, svi računi se drže i vode u ime Federalnog ministarstva finansija, a transakcije koje se odnose na dugove i programe finansirane iz inostrane ili domaće pomoći evidentiraju se u Glavnoj knjizi Trezora.

S obzirom na to da Ured za implementaciju projekata PCU – Sarajevo i Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi PIU – Sarajevo, koje su u nadležnosti Ministarstva, nisu organizovane u skladu s Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, ne možemo potvrditi da su ove dvije jedinice organizovane u skladu sa podzakonskim aktima jer poslove nisu obavljali zaposlenici Ministarstva u okviru Službe za upravljanje projektima. Također, imajući u vidu ovakav način rada, ne možemo potvrditi da se vrši adekvatan nadzor nad radom ovih jedinica.

Preporuke:

- pokrenuti aktivnosti na zatvaranju namjenskih računa za realizaciju razvojno-investicijskih projekata, koji su otvoreni izvan Jedinstvenog računa Trezora, u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija;
- u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH uspostaviti službu za upravljanje projektima;
- osigurati dokumentaciju povrata sredstava u Budžet FBiH za projekat Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja FBiH, u skladu sa supsidijarnim kreditnim sporazumom između Federalnog ministarstva finansija i finansijskim institucijama.

11. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu Ministarstvo je 23. 5. 2024. dostavilo komentar, uz dodatnu dokumentaciju.

Obrazloženja su data na preporuke vezane za: planiranje i evidentiranje sredstava deponovanih u Razvojnu banku FBiH; sačinjanje godišnjeg obračuna za poseban transakcijski račun – uplata naknada i prihoda za korištenje šuma; ostvarivanje prava na podršku u vrijednosti bespovratno dodijeljenog repromaterijala za proizvodnju voća i povrća porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i obrtima.

Uvaženo je i inkorporirano u konačan Izvještaj obrazloženje dato na planiranje i evidentiranje sredstava deponovanih u Razvojnu banku FBiH, jer se radi o bespovratno dodijeljenim sredstvima koja su planirana na poziciji tekućih transfera i iskazana u skladu sa aktom Federalnog ministarstva finansija iz 2013. godine. Ovim aktom propisano je da se u Glavnoj knjizi Trezora vanbilansno evidentiraju uslovna potraživanja od banke, a na osnovu izvještaja banke za iznos doznačenih sredstava krajnjim korisnicima vrši se njihovo zatvaranje.

Za obrazloženja koja nisu prihvaćena jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, dajemo sljedeća pojašnjenja:

- za ostvarivanje prava na podršku u vrijednosti bespovratno dodijeljenog repromaterijala za proizvodnju voća i povrća porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i obrtima navedeno je da je cjelokupna podrška u okviru mjere Sufinansiranje aktivnosti poljoprivrednih zadruga i privrednih društava za povezivanje ponude porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i obrta sa područja Federacije BiH propisana Aneksom IV – Podrška za povezivanje ponude PPG-a i obrta, koji je dio Pravilnika. Međutim, konstatovali smo da pravo na podršku po osnovu bespovratno dodijeljenog repromaterijala za proizvodnju voća i povrća porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i obrtima nije regulisano članom 21. Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ostalih vrsta podrški, a u članu 9. Pravilnika navedeno da je iznos podrške prikazan u Aneksu IV. Uvidom u navedeni aneks konstatovali smo da je njim regulisano pravo na predmetnu podršku u cijelosti, što nije u skladu sa članom 9. Pravilnika.
- Ministarstvo je stava da se godišnji obračuni za posebne transakcijske račune – uplata naknada i prihoda za korištenje šuma, u skladu sa instrukcijom Federalnog ministarstva finansija, ne dostavljaju Finansijsko-informatičkoj agenciji, već samo nadležnom ministarstvu, te da se prema uputi Federalnog ministarstva finansija, imajući u vidu da se sredstva sa ovog računa ne koriste, izvještavanje vrši redovno kroz tekstualne izvještaje, kao i to da su svi podaci o ovom podračunu uvršteni u konsolidovani izvještaj Ministarstva, čime je zadovoljena svrha finansijskog izvještavanja. Međutim, ovakav način izrade i podnošenja finansijskih izvještaja nije regulisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Reviziju Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva obavio je revizorski tim u sastavu: Anisa Prasko – vođa tima, i Dragan Bujak – član tima.

Vođa tima

Anisa Prasko

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju institucija
Federacije BiH

Kimeta Bihorac

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Obrazac GIB

Identifikacioni broj: 4200712570001

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti: 84.11

Organizacioni broj: 2401

Nadležno ministarstvo
FEDERALNO MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA
Potrošačka jedinica-glava
Sarajevo-Novo Sarajevo
Sjedište potrošačke jedinice

Pojedinačni obrazac
 Konsolidovani obrazac

Operativni broj:
Funkcionalni kod: 0420
Fond:

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

Period izvještavanja od 01.01.2023 do 31.12.2023. godine

- u KM -

Redni broj	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Procenat (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
1		PRIHODI (2 + 17 + 35)	200	3	4	180.891	235.968	180.891
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3 + 7 + 9 + 11 + 13 + 14 + 15 + 16)	201		0	0	0	
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (od 4 do 6)	202					
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203					
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204					
6	711900	Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205					
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7 = 8)	206					
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207					
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (9 = 10)	208					
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209					
11	714000	Porez na imovinu (11 = 12)	210					
12	714100	Porez na imovinu	211					
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212					
14	716000	Porezi na dohodak	213					
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214					
16	719000	Ostali porezi	215					

Revizor

Strana 1

Redni broj	Broj Konta	Požicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Procenat (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6	7		
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18 + 26 + 34 + 35)	216		180.891	235.968	180.891	
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (od 19 do 25)	217		11.230	16.121	11.230	
19	721100	Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	218					
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219		11.230	16.121	11.230	
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220					
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221					
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222					
24	721600	Prihodi od privatizacije	223					
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224					
26	722000	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga (od 27 do 33)	225		169.661	219.847	169.661	
27	722100	Administrativne takse	226					
28	722200	Sudske takse	227					
29	722300	Komunalne naknade i takse	228					
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229		79.414	91.719	79.414	
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230		20.607	21.408	20.607	
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231		65.101	70.715	65.101	
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232		4.539	36.005	4.539	
34	723000	Novčane kazne	233					
35	777000	Drugi tekući prihodi	234					
36		PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 37 do 42)	235					
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	236					
38	732100	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	237					
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	238					
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239					
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240					
42	733100	Donacije	241					
43		RASHODI (44 + 47 + 48 + 58 + 67 + 75 + 80)	242	176.100.464	174.273.853	112.232.907	-1.826.611	99%
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45 + 46)	243	3.605.387	3.653.996	3.206.138	48.609	101%

Strana 2

Redni broj	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Procenat (4/3) x 100
					4	5		
1	2			3	6	7		
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	3.157.883	3.077.707	2.700.837	-80.176	97%
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	447.504	576.289	505.301	128.785	129%
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	331.577	324.273	283.587	-7.304	98%
48	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge (od 49 do 57)	247	814.000	695.830	597.807	-118.170	85%
49	613100	Putni troškovi	248	71.500	64.051	58.047	-7.449	90%
50	613200	Izdaci za energiju	249					
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	85.000	74.245	75.991	-10.755	87%
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	70.000	50.361	69.636	-19.639	72%
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	45.000	37.185	47.884	-7.815	83%
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	13.000	5.680		-7.320	44%
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	155.000	156.051	156.397	1.051	101%
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	18.000	16.603	16.136	-1.397	92%
57	613900	Ugovorene i drugi posebne usluge	256	356.500	291.654	173.716	-64.846	82%
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (od 59 do 66)	257	170.549.500	168.800.709	108.145.375	-1.748.791	99%
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	1.000.000			-1.000.000	0%
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	25.000	38.873	19.876	13.873	155%
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260					
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261					
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	169.500.000	168.738.466	108.123.460	-761.534	100%
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263					
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264					
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	24.500	23.370	2.039	-1.130	95%
67	615000	Kapitalni transferi (od 68 do 74)	266	800.000	799.045	0	-955	100%
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	800.000	799.045		-955	100%
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268					
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269					
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270					
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271					
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272					
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273					
75	616000	Izdaci za kamate (od 76 do 79)	274	0	0	0	0	
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275					
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276					
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277					

Strana 3

Radionica

Redni broj	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Procenat (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278					
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279					
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 - 41)	280	-176.100.464	-174.092.962	-111.996.939	2.007.502	99%
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281					
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84 + 85 + 86)	282					
84	811100 (osim 811122 i 811123)	Primici od prodaje stalnih sredstava	283					
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284					
86	811900	Ostali kapitalni primici	285					
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (od 88 do 93)	286	267.020	243.775	129.125	-23.245	91%
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287					
89	821200	Nabavka građevina	288					
90	821300	Nabavka opreme	289	150.000	137.771	109.536	-12.229	92%
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290					
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	110.000	99.380	13.689	-10.620	90%
93	821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	292	7.020	6.624	5.900	-396	94%
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 - 83)	293	267.020	243.775	129.125	-23.245	91%
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 - 94)	294	-176.367.484	-174.336.737	-112.126.064	2.030.747	99%
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295					
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (od 98 do 104)	296					
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297					
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298					
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299					
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300					
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	301					
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302					
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303					

Strana 4

Revizor

Redni broj	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Procenat (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6	7		
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (od 106 do 112)	304					
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305					
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	306					
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307					
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308					
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309					
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310					
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311					
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 - 105)	312					
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313					
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116 + 120)	314					
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117 + 118 + 119)	315					
117	814100	Zajmovi primljeni kroz Državu	316					
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317					
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318					
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121 + 122 + 123)	319					
121	815100	Zajmovi primljeni kroz Državu	320					
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321					
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322					
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (od 125 do 130)	323					
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz Državu	324					
126	823200	Vanjske otplate	325					
127	823300	Otplata domaćeg zaduživanja	326					
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327					
129	823500	Otplata duga po izdatim garancijama	328					
130	823600	Otkup duga	329					
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 - 124)	330					
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95 + 113 + 131)	331	-176.367.484	-174.336.737	-112.126.064	2.030.747	99%

Redni broj	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Procenat (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
1	2			3	4	5	6	7
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134 + 143 + 149 + 156 + 166 + 173 + 180 + 187 + 194 + 203)	332	176.367.484	174.336.737	112.126.064	-2.030.747	99%
134	01	Opće javne usluge (od 137 do 142)	333					
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, varnski poslovi	334					
136	012	Strana ekonomска pomoć	335					
137	013	Opće usluge	336					
138	014	Osnovno istraživanje	337					
139	015	IiR Opće javne usluge	338					
140	016	Opće javne usluge n. k.	339					
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340					
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341					
143	02	Održana (od 144 do 148)	342					
144	021	Vojna odbrana	343					
145	022	Civilna odbrana	344					
146	023	Inostrana vojna pomoć	345					
147	024	IiR Održana	346					
148	025	Održana n. k.	347					
149	03	Javni red i sigurnost (od 150 do 165)	348					
150	031	Policiske usluge	349					
151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350					
152	033	Sudovi	351					
153	034	Zatvori	352					
154	035	IiR Javni red i sigurnost	353					
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354					
156	04	Ekonomski poslovi (od 157 do 165)	355	176.367.484	174.336.737	112.126.064	-2.030.747	99%
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovni po pitanju rada	356					
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	176.367.484	174.336.737	112.126.064	-2.030.747	99%
159	043	Gorivo i energija	358					
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359					
161	045	Transport	360					
162	046	Komunikacije	361					
163	047	Ostale industrije	362					
164	048	IiE Ekonomski poslovi	363					

Revizor

Strana 6

Redni broj	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Procenat (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6	7		
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364					
166	05	Zaštita životne sredine (167 + 172)	365					
167	051	Upravljanje otpadom	366					
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367					
169	053	Smanjenje zagadenosti	368					
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369					
171	055	IIR Zaštita životne sredine	370					
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371					
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (od 174 do 179)	372					
174	061	Stambeni razvoj	373					
175	062	Razvoj zajednice	374					
176	063	Vodosnabdijevanje	375					
177	064	Ulična rasvjeta	376					
178	065	IIR Stambeni i zajednički poslovi	377					
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378					
180	07	Zdravstvo (od 181 do 186)	379					
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380					
182	072	Vanbolničke usluge	381					
183	073	Bolničke usluge	382					
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383					
185	075	IIR Zdravstvo	384					
186	076	Zdravstvo n. k.	385					
187	08	Rekreacija, kultura i religija (od 188 do 193)	386					
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387					
189	082	Usluge kulture	388					
190	083	Usluge emitovanja i izdavaštva	389					
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390					
192	085	IIR Rekreacija, kultura i religija	391					
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392					
194	09	Obrazovanje (od 195 do 202)	393					
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394					
196	092	Srednje obrazovanje	395					
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396					
198	094	Visoko obrazovanje	397					

Redni broj	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Procenat (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
199	095	Obrazovanje koje nije definisano nivoom	398					
200	096	Pomoćne usluge u obrazovanju	399					
201	097	IiR Obrazovanje	400					
202	098	Obrazovanje n. k.	401					
203	10	Socijalna zaštita (od 204 do 212)	402					
204	101	Bolest i hendikepiranost	403					
205	102	Starost	404					
206	103	Nasljednici	405					
207	104	Porodica i djeca	406					
208	105	Nezaposlenost	407					
209	106	Stanovanje	408					
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409					
211	108	IiR Socijalna zaštita	410					
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411					

U Sarajevu,
Dana, 20.02.2024. godine

Broj dozvole:

Certificirani računovoda
CERTIFICIRANI RAČUNOVODA
Vildana Taroman
Broj: CR-4699/5

Rukovodilac

Recenzent

Strana 8

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

0
Nadležno ministarstvo

FEDERALNO MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA Sarajevo
Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo-Novo Sarajevo
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS

4200712570€01

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

2401

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0420

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

POSLOVNA JEDINICA SARAJEVO 2
INFORMATICKA AGENTCIA
FINANSISKO/FINANCIALSKO

28-02-2024

BILANS STANJA
na dan 31.12.2023. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	68.011.168	32.019.801	212,40
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	17		8
4	120000	Vrijednosni papiri	003			212,50
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	172.971	98.738	175,18
6	140000	Kratkoročni plasmani	005			
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	67.445.377	31.489.901	214,18
8	210000	Zalihe materijala i robe	007			
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008			
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	392.803	431.154	91,11
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	520.918	447.246	116,47
12	011000	Stalna sredstva	011	3.326.242	3.160.846	105,23
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	2.805.324	2.713.600	103,38
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	520.918	447.246	116,47
15	020000	Dugoročni plasmani	014			
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015			
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016			
18	031000	Vrijednosni papiri	017			
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018			
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019			
21	09	Dugoročna razgraničenja	020			
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	68.532.086	32.467.047	211,08

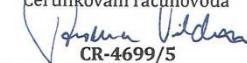
Kontrolni broj: 1082814173367

str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2		3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	68.011.168	32.019.801	212,40
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	64.349.844	28.801.849	223,42
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024			
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025			
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	314.303	283.918	110,70
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027			
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	3.347.021	2.934.034	114,08
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029			
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030			
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031			
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032			
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	520.918	447.246	116,47
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	520.918	447.246	116,47
37	520000	Ostali izvori sredstava	035			
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036			
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037			
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038			
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	68.532.086	32.467.047	211,08

Sarajevo-Novo Sarajevo, 19.02.2024.

Mjesto i datum

TOROMAN (MIDHAT) VILDANA
Certifikovani računovođa

CR-4699/5
CERTIFIRANI RAČUNOVODA Broj dozvole
Vildana Toroman
Broj CR-4699/5 033/726-568
Kontakt

Kemal Hrnjić
Rukovodilac

Kontrolni broj: 1082814173367

str. 2 od 2

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Federalno ministarstvo poljoprivrede,
vodoprivrede i šumarstva

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Federal Ministry of Agriculture, Water
Management and Forestry

Broj: 13-11- 1016 /24
Sarajevo, 13.05.2024. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH
Ložionička 3, 71 000 Sarajevo**

PREDMET: Izjava rukovodstva, dostavlja se -

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za 2023.** godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva,** u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvredovanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajevе koji su nam bili poznati.

Sarajevo, Hamdije Čemerlića br. 2, Tel.: +387 33 726 578, Fax: +387 33 726 669
e-mail: branimir.stipic@fmpvs.gov.ba

- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, moglo imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupli smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, moglo imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprirede i šumarstva** i koje je pokrenulo **Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprirede i šumarstva** i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnjanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprirede i šumarstva** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu
- a/a

